

KPMG Advisory N.V.
Postbus 74500
1070 DB Amsterdam

Laan van Langerhuize 1
1186 DS Amstelveen
Telefoon (020) 656 7890
www.kpmg.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. [redacted]
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Ref. VWS 201850033.127.031
Ref. KPMG A1900016835

Amstelveen, 4 oktober 2019

Betreft: Rapportage Sturing en verantwoording kwaliteitsmiddelen pgb-verpleeghuiszorg

Geachte [redacted]

Met veel genoegen bieden wij u hierbij de definitieve versie van de rapportage Sturing en verantwoording kwaliteitsmiddelen pgb-verpleeghuiszorg aan. In opdracht van het ministerie van VWS hebben wij dit onderzoek uitgevoerd naar de verdeling en verantwoording van kwaliteitsmiddelen voor pgb-gefinancierde wooninitiatieven in de sector Verpleging en Verzorging.

Met veel plezier hebben wij dit onderzoek uitgevoerd en onze bevindingen in bijgevoegd adviesrapport beschreven.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Partner - Healthcare

Bijlage(n):

Rapportage Sturing en verantwoording kwaliteitsmiddelen pgb-verpleeghuiszorg

Sturing en verantwoording kwaliteitsmiddelen pgb- verpleeghuiszorg

Over de verdeling en verantwoording van kwaliteitsmiddelen voor pgb-gefinancierde wooninitiatieven in de sector Verpleging en Verzorging

Referentie: 201850033.127.031 (VWS) / A1900016835 (KPMG)

Datum: 4 september 2019

Versie: Definitief

Disclaimer

Dit rapport is uitsluitend bestemd voor het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het is niet bedoeld voor andere partijen, buiten deze doelgroep, en het gebruik van dit rapport door andere partijen is dan ook voor eigen risico. KPMG aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van dit rapport anders dan waarvoor het is opgesteld en aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens andere partijen dan het ministerie van VWS.

De aard van de werkzaamheden houdt in dat wij geen accountantscontrole, beoordelingsopdracht of andere assuranceopdracht hebben uitgevoerd. Daarom kan aan onze rapportage geen zekerheid met betrekking tot de getrouwheid van financiële of andere informatie worden ontleend.

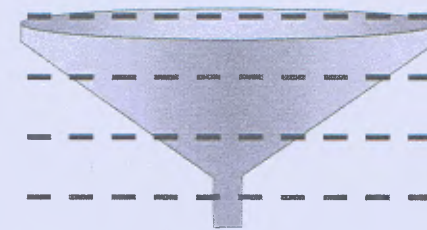
Advies: richt de sturing op en verantwoording over de kwaliteitsmiddelen pgb vergelijkbaar aan zorg in natura in en zorg voor aansluiting op toekomst

Er is passende sturing en verantwoording nodig voor de inzet van kwaliteitsmiddelen voor Wlz-gefinancierde wooninitiatieven, volgend uit het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg

In het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg wordt de kwaliteit beschreven die verwacht kan worden ten aanzien van verpleeghuiszorg. Het kader geldt niet alleen voor zorg in natura (ZIN), maar ook voor wooninitiatieven in de sector verpleging en verzorging (VV-sector) die gefinancierd worden vanuit persoonsgebonden budgetten (pgb's) in de Wet langdurige zorg (Wlz). De kwaliteitsmiddelen mogen alleen besteed worden aan het uitvoering geven aan de normen van het kwaliteitskader. Voor de jaren 2018 en 2019 is voor het pgb gekozen om de kwaliteitsgelden te verstrekken aan de budgethouders met een indicatie voor een zorgprofiel van VV4 of hoger die in een kleinschalig wooninitiatief wonen. Hiermee is gekozen voor een tijdelijke oplossing; tegelijkertijd is de wens uitgesproken om zorgvuldig te onderzoeken welke wijze van sturing en verantwoording het best passend is voor de komende jaren, hetgeen de centrale vraag is in dit onderzoek. De oplossingsroute omvat in ieder geval de jaren 2020 en 2021. Er moet nog besluitvorming plaatsvinden of en hoe vanaf 2022 de kwaliteitsgelden worden toegekend en uitgekeerd.

Van brede verkenning naar uitwerking van één scenario

Het onderzoek is verdeeld in vier fasen (zie figuur 1). Het onderzoek is ondersteund door een begeleidingscommissie met afvaardiging van stakeholders (zorgkantoren en ZN, NZa, SVB en brancheverenigingen). Vanuit een brede verkenning van mogelijke scenario's zijn op basis van desk research en interviews vier scenario's ontstaan. Deze scenario's zijn aan de hand van een toetsingskader beoordeeld. Het toetsingskader bevat criteria zoals aansluiting bij randvoorwaarden in het kwaliteitskader, implementatie- en uitvoeringslasten, beperking van mogelijkheden tot fraude en draagvlak. Uit deze analyse volgde een sterke voorkeur voor één scenario ten opzichte van de andere drie. Vervolgens is met behulp van aanvullende gesprekken en twee focusgroepen de uitwerking van het voorkeursscenario nader vormgegeven en zijn uitvoeringsvarianten gedefinieerd.

- 1 Brede verkenning van scenario's
- 2 Op basis van een synthese van de opgehaalde informatie zijn vier scenario's nader onderzocht
- 3 Op basis van het toetsingskader werd één scenario nader onderzocht
- 4 Nadere analyse leidt tot een advies over de uitvoeringsvarianten

Figuur 1: Proces tot advies over scenario

Het advies is een gelijk proces als bij ZIN te hanteren*, mits voldoende aansluiting met toekomstige ontwikkelingen bestaat. In dit onderzoek zijn verschillende scenario's nader onderzocht. Er zijn zo veel als mogelijk alternatieven verkend en beoordeeld op haalbaarheid. De verschillende scenario's bevonden zich in een spectrum van:

- enerzijds maximale aansluiting bij de pgb-systematiek waarin toekenning en verantwoording op budgethouderniveau plaatsvindt;
- anderzijds maximale aansluiting bij de ZIN-systematiek waarin toekenning en verantwoording op niveau van een wooninitiatief (en dus niet op cliëntniveau) plaatsvindt. Verkende partijen voor de uitvoering van toekenning en verantwoording zijn (1) zorgkantoren (2) het Zorginstituut Nederland (ZiNL) en (3) een nieuwe entiteit.

Na zorgvuldige afweging van de scenario's is gebleken dat een scenario gebaseerd op de ZIN-systematiek de voorkeur heeft, waarbij de zorgkantoren de toekenning en verantwoording uitvoeren. Op de volgende pagina's leest u waarom.

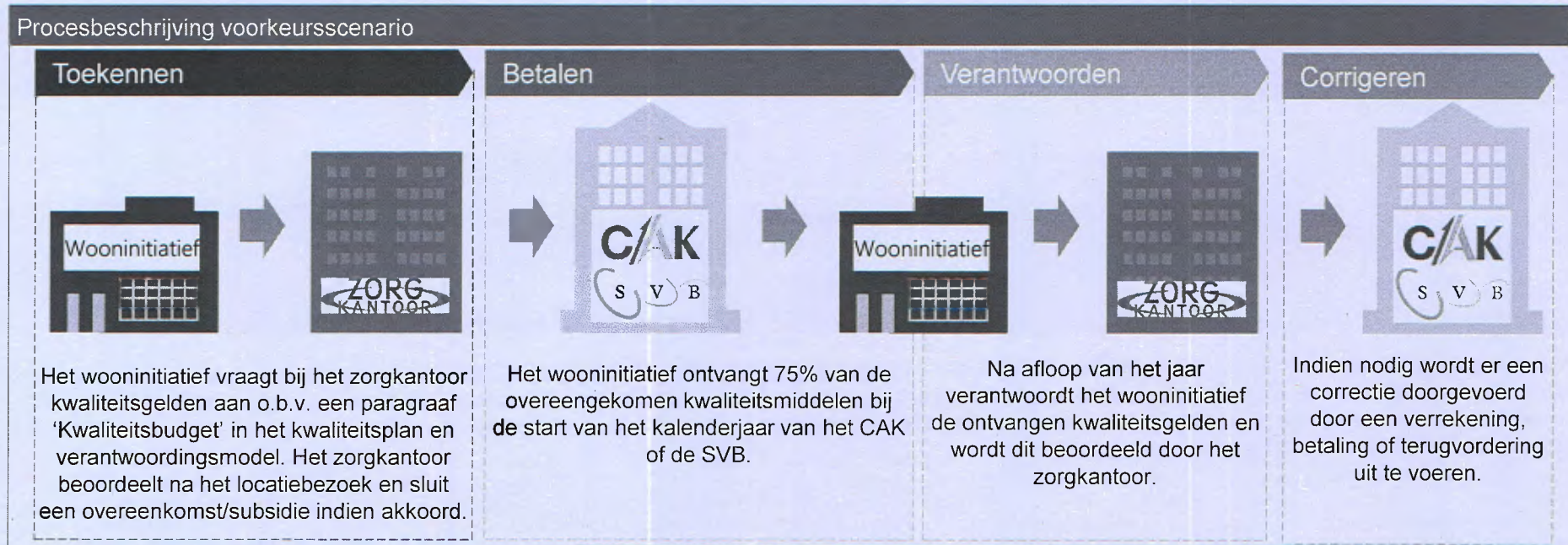
Een belangrijke afweging alvorens dit proces in te voeren is om dit aan te laten sluiten bij beoogde ontwikkelingen na 2021, zodat niet voor slechts een korte periode geïnvesteerd wordt. Dit lichten we toe op pagina 7.

* In de ZIN-systematiek wordt vooraf door de aanbieder aangegeven waar de kwaliteitsmiddelen aan besteed worden en achteraf over de uitgaven verantwoord (meer toelichting vindt u op pagina 5).

Het meest passende scenario is het inrichten van sturing en verantwoording gebaseerd op de processen bij ZIN vanwege vijf redenen

	 <p>Dit scenario sluit het beste aan bij de randvoorwaarden die volgen uit het Kwaliteitskader Verpleeghuizorg</p>	 <p>Implementatie van dit scenario is het minst intensief en het snelst te realiseren</p>	 <p>De uitvoering van dit scenario leidt tot het meest overzichtelijke proces</p>	 <p>De verantwoordingswijze biedt balans tussen mate van zekerheid en administratieve lasten</p>	 <p>Daagvlak voor scenario's wordt gecompliceerd door de context, maar dit scenario leidt tot het meeste beja</p>
<p>Toelichting voorkeursscenario, gebaseerd op de ZIN-systematiek</p>	<p>Randvoorwaarden beschrijven waar de kwaliteitsgelden voor zijn (zie blz. 17):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beoogde doel is verbetering van kwaliteit van zorg voor bewoners. - Dienen verantwoord te worden. - Landelijke besteding van 85% aan personele inzet en 15% andere kosten. - Cliënten met \geqVV4, in kleinschalig wooninitiatief. <p>Bundeling van kwaliteitsgelden op het niveau van het wooninitiatief resulteert naar verwachting in meeste slagkracht voor effectieve inzet van de middelen.</p>	<p>Vereist het minst aanpassingen in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ICT: hergebruik van bestaande ICT-infrastructuur (zoals portals). - Juridische verankering: er dient een juridische basis te zijn voor het uitvoeren van de taken door de uitvoeringsorganisatie en voor het toekennen van en verantwoorden over de kwaliteitsmiddelen. - Instrumenten: worden gebaseerd op instrumenten gebruikt bij ZIN. - Kennis/expertise: voor zorgkantoren vergelijkbare taken als huidige, dus geen training van personeel nodig. <p>Benodigde extra capaciteit wordt verkend.</p>	<p>Dit scenario benut in de grootste mate de beschikbare kennis en kunde van de zorgkantoren en uitvoeringsorganisatie voor de betalingen. Het maakt ook gebruik van spreiding van zorgkantoren en spreidt daarmee ook de workload. Het biedt ook de meeste mogelijkheden voor een vaste overlegstructuur tussen zorgkantoren en wooninitiatieven ter verbetering van sturing op kwaliteit. In dit scenario worden van de wooninitiatieven beperkte inspanningen verwacht die naar verwachting geen additioneel personeel vereisen.</p>	<p>Met verantwoording op niveau van wooninitiatief en een rol voor zorgkantoren wordt ruimte gecreëerd om vooraf te sturen op de plannen. Daarmee kan verantwoording achteraf licht worden ingericht en kennis van het zorgkantoor omtrent verantwoording worden hergebruikt. Voorwaarden hiervoor zijn heldere kaders omtrent besteding van de middelen en eenduidige afspraken voor zorgkantoren over de na te streven zekerheid.</p>	<p>Draagvlak wordt beïnvloed door contextuele factoren buiten de reikwijdte van dit onderzoek en met name betreffende de randvoorwaarden van de kwaliteitsgelden. Dit scenario sluit niet het meest aan bij de filosofie van het pgb. Het vertrekpunt van de kwaliteitsmiddelen is echter het kwaliteitskader; de bestedingsvorm (ZIN of pgb) is daarin niet leidend. Daarbij kan aansluiting bij bestaande ZIN-processen rekenen op het meeste draagvlak, aangezien dit leidt tot de meest gelijke situatie tussen ZIN en pgb.</p>
<p>Ten opzichte van ZiNL of nieuwe entiteit</p>	<p>De uitvoering van toekenning en verantwoording door ZiNL of een nieuwe entiteit is wat betreft de randvoorwaarden volgend uit het kwaliteitskader niet onderscheidend ten opzichte van uitvoering door zorgkantoren.</p>	<p>Overlappende rollen (toezien op kwaliteit en controle en verantwoording van kwaliteitsmiddelen) vraagt om een nieuwe afdeling binnen ZiNL. Dit brengt – net als het oprichten van een nieuwe entiteit – hoge implementatielasten met zich mee. Daarnaast is het aannemen en trainen van volledig nieuw personeel nodig. Tot slot moet voor zowel ZiNL als een nieuwe entiteit ICT ontwikkeld worden.</p>	<p>Het beleggen van deze taak bij één organisatie (ZiNL of nieuwe entiteit) zal een hoge workload met zich meebrengen met hoge piekbelastingen en mogelijk onderbenutting van beschikbare capaciteit buiten de drukke periodes. De keuze voor de organisatie (zorgkantoor, ZiNL of een nieuwe entiteit) maakt voor de wooninitiatieven in de uitvoering geen verschil.</p>	<p>De verantwoordingswijze wordt in dit scenario vergelijkbaar ingericht als bij de ZIN-systematiek.</p>	<p>Een nieuwe entiteit met nieuwe taken vergroot de complexiteit in het zorgstelsel en kan dan ook niet op draagvlak rekenen.</p>
<p>Ten opzichte van toekenning aan budgethouder</p>	<p>Toekenning op individueel niveau versnippert de middelen. Daarnaast zijn de middelen voor 85% bedoeld om meer zorgpersoneel in te zetten. Toekenning op individueel niveau vraagt dan om moeilijk uitvoerbare eisen die inzichtelijk maken dat méér personeel is ingezet, zonder het aantal uren in de indicatie op te hogen. Tot slot vormt de resultaatverplichting voor de 85% in combinatie met eventuele terugvordering een financieel risico voor de budgethouder.</p>	<p>Hoewel bestaande ICT deels hergebruikt kan worden, bestaan er grote nadelen wat betreft implementatie en uitvoerbaarheid. De betalingsuitvoerder (SVB) dient namelijk ingediende declaraties goed te kunnen keuren op basis van vooraf opgestelde plannen. Ook moeten alle budgethouders geïnstrueerd worden over het declareren van kosten ten aanzien van de kwaliteitsgelden.</p>	<p>Toekenning op basis van declaraties leidt naar verwachting tot hoge administratieve lasten voor zowel de budgethouder als de uitvoeringsorganisatie voor de betalingen, omdat declaraties ingevoerd en gecontroleerd moeten worden waarbij onderscheid gemaakt moet worden tussen reguliere pgb's en besteding van kwaliteitsgelden.</p>	<p>Uitvoering op budgethouderniveau leidt tot een onoverzichtelijk controleproces en groter risico tot oneigenlijke besteding (onbedoeld of niet).</p>	<p>Er is weinig draagvlak om meer taken bij budgethouders te beleggen. Er is ook weinig draagvlak voor een scenario met weinig sturings- en controlemogelijkheden als gevolg van de versnippering van de middelen.</p>

Het proces is gebaseerd op vier stappen: het toekennen, betalen, verantwoord en corrigeren van de kwaliteitsmiddelen

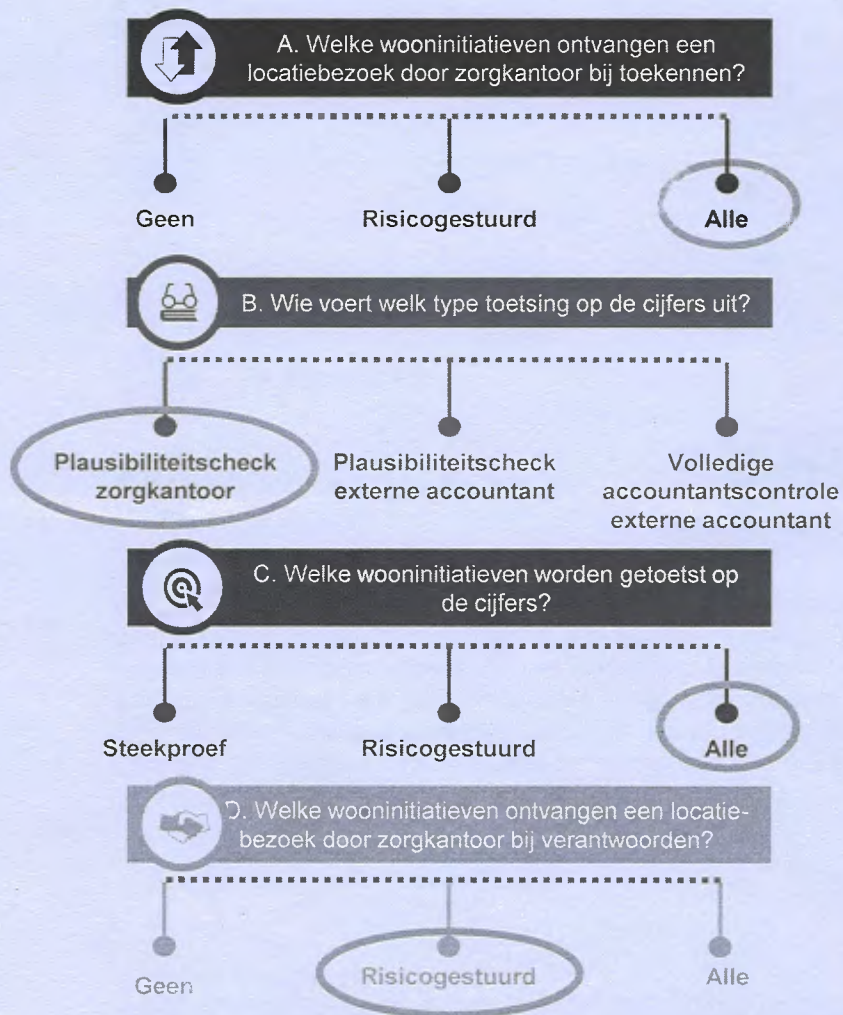

Figuur 2: Grafische weergave van het voorkeurscenario

Vanwege de aard van de kwaliteitsmiddelen is ervoor gekozen om niet het cliëntproces leidend te laten zijn, zoals bij pgb's het geval is. Dit onderzoek heeft geleid tot het op hoofdlijnen weergegeven voorkeurscenario in figuur 2. Dit scenario heeft een sturing en verantwoording die vergelijkbaar is met de sturing en verantwoording die wordt gehanteerd bij ZIN. Met vergelijkbaar wordt bedoeld dat wooninitiatieven middelen onderbouwd dienen aan te vragen en achteraf te verantwoorden, het zorgkantoor toetst de aanvragen en de verantwoording en een uitvoerende organisatie verwerkt de betalingen.

Op enkele punten verschilt het voorkeurscenario van dat van de ZIN-systematiek. Omwille van het beperken van de uitvoeringskosten worden er voor het pgb verschillende uitvoeringsvarianten voorgesteld voor de wijze van verantwoording. Ook is het mogelijk dat de betalingen niet worden uitgevoerd door het CAK, maar door de SVB. Dit wordt toegelicht op de volgende pagina. Het ZIN-proces kent momenteel nog uitdagingen in o.a. de verantwoording. De verwachting is dat deze knelpunten tegelijk met het pgb-proces beslecht kunnen worden.

De geadviseerde uitvoeringsvariant biedt een balans tussen administratieve lasten en de mate van zekerheid

Binnen het scenario zijn uitvoeringsvarianten mogelijk die betrekking hebben op twee onderdelen van het proces: de wijze van verantwoording en de uitvoerende organisatie die de betalingen aan de wooninitiatieven verricht. Op basis van de in dit onderzoek verzamelde informatie adviseren wij de uitvoeringsvariant met de gele markering. In deze variant wordt geïnvesteerd in het opbouwen van een relatie tussen zorgkantoor en wooninitiatief aan de 'voorkant' (het toekennen) en wordt de 'achterkant' (het verantwoorden) administratief zo licht als mogelijk vormgegeven.

1. Keuzes voor wijze van verantwoording

Rondom verantwoording zijn er keuzes te maken in verschillende stappen van het proces. Hierbij zijn vier keuzes te onderscheiden, namelijk:

- A. Welke wooninitiatieven ontvangen een locatiebezoek door het zorgkantoor bij de toekenning? **Advies:** alle wooninitiatieven. Dit draagt bij aan de kwaliteit van het plan bij toekenning.
- B. Wie voert welke type toetsing op de cijfers uit? **Advies:** het zorgkantoor voert een plausibiliteitscheck (globale rondrekening aangeleverde cijfers en jaarrekening) zelf uit met de aanname dat de plausibiliteitscheck geautomatiseerd wordt uitgevoerd. Een externe accountant brengt meer kosten met zich mee en biedt geen aanvullende zekerheid.
- C. Welke wooninitiatieven worden getoetst? **Advies:** alle wooninitiatieven (cijfermatig). Dit vergt in geval van een geautomatiseerde check geen aanvullende administratieve lasten.
- D. Welke wooninitiatieven ontvangen een locatiebezoek door het zorgkantoor bij de verantwoording? **Advies:** risicogestuurde selectie. Dit beperkt de administratieve lasten.

Om een keuze te kunnen maken dient het zorgkantoor een impactanalyse op basis van het gedetailleerde proces voor het voorkeursscenario uit te voeren.

2. Keuze voor organisatie die de betalingen uitvoert

In de keuze voor de organisatie die de betalingen aan de wooninitiatieven verricht is in dit onderzoek geen definitief advies geformuleerd. De SVB, met betalingen in het kader van de pgb's, en het CAK, met betalingen in het kader van ZIN, komen hiervoor in aanmerking. Zoals gebruikelijk is hier een uitvoeringstoets door de twee mogelijke uitvoerders van betalingen vereist. Op basis van vervolgonderzoek kan het ministerie van VWS besluiten welke uitvoeringsvariant het best passend is.

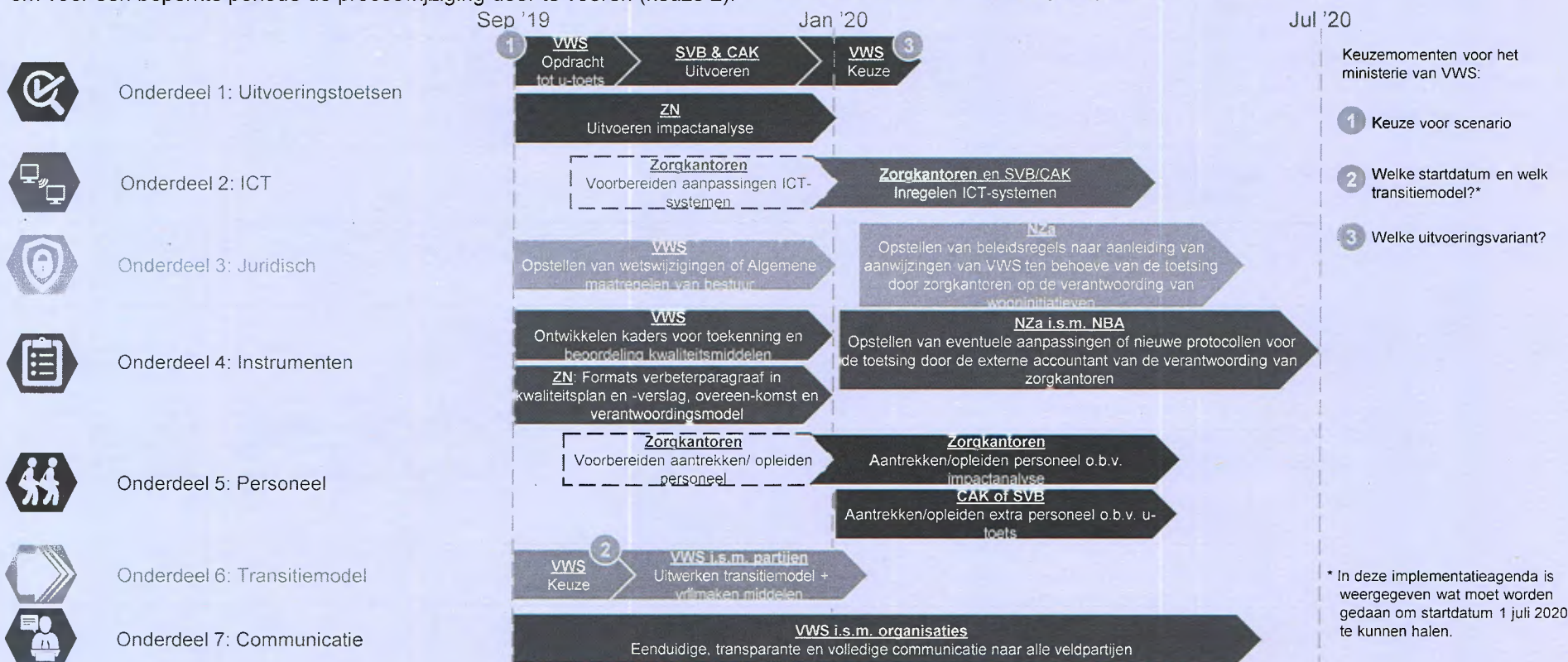
Implementatieadvies: roadmap naar implementatie

Er zijn drie belangrijke factoren in de afweging

Tijdslijn: De tijdslijnen laten zien dat de uitvoer op zijn vroegst per 1 juli 2020 mogelijk is. Hierbij moeten twee zaken worden afgewogen: (1) een asynchrone invoer t.o.v. het kalenderjaar en (2) of en hoe vanaf 2022 de kwaliteitsgelden worden toegekend en uitgekeerd. Als de oplossing niet aansluit bij de richting na 2021 dan is het de vraag of het de moeite waard is om voor een beperkte periode de proceswijziging door te voeren (keuze 2).

ICT-implicaties: Alleen bij een positieve uitvoeringstoets is het verstandig dit proces te implementeren (keuze 3).

Het realiseren van gelijkheid en zekerheid: Als de verwachting is dat de regeling na 2021 niet meer zal bestaan dan is het belangrijk om te bepalen of het creëren van enerzijds gelijkheid tussen pgb- en ZIN cliënten en zekerheid over de besteding van kwaliteitsmiddelen belangrijker is dan anderzijds de implementatie- en uitvoeringsopgave.

* In deze implementatieagenda is weergegeven wat moet worden gedaan om startdatum 1 juli 2020 te kunnen halen.

Inhoudsopgave

1. Beschrijving onderzoek	9
2. Onderzoeksaanpak	11
3. Opstellen verschillende scenario's en selectieproces	14
4. Uitwerking voorkeursscenario en uitvoeringsvarianten	18
5. Implementatieagenda	23
Bijlagen	34
I. Uitkomsten analyse scenario's	
II. Gedetailleerde beschrijving voorkeursscenario	
III. Betrokken partijen	
IV. Bronnenlijst	

1. Beschrijving onderzoek

1. Beschrijving onderzoek

Het onderzoek adviseert welke sturing en verantwoording het meest passend is voor kwaliteitsmiddelen bij pgb-gefinancierde wooninitiatieven

Achtergrond

Het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg geldt niet alleen voor zorg in natura (hierna: ZIN), maar ook voor pgb-Wlz-gefinancierde wooninitiatieven in de VV-sector. Naar aanleiding van het kwaliteitskader is in het Regeerakkoord 2,1 miljard euro beschikbaar gesteld als extra kwaliteitsgelden. In 2019 is 600 miljoen euro beschikbaar voor de implementatie van het kwaliteitskader, bovenop de 435 miljoen euro die in 2018 aan de tarieven is toegevoegd¹. Voor de jaren 2018 en 2019 is ervoor gekozen om de kwaliteitsgelden te verstrekken aan de budgethouders met een indicatie voor een zorgprofiel van VV4 of hoger die in een kleinschalig wooninitiatief wonen. De toeslag bedraagt 4.000 euro per budgethouder.

Het zorgkantoor heeft bij het pgb geen directe relatie met de zorgverlener(s) of wooninitiatieven. Tegelijk zijn de zorgkantoren verantwoordelijk voor de goede besteding van Wlz-middelen. Voor ZIN kunnen zorgkantoren samen met de door hen gecontracteerde aanbieders afspraken maken over sturing en controle op de ingekochte zorg. Met pgb-gefinancierde wooninitiatieven kan dit niet, omdat het zorgkantoor geen contractpartij is voor de zorgaanbieder, alleen voor de budgethouders.

Vraagstelling

De kwaliteitsmiddelen dienen besteed te worden aan het uitvoering geven aan de normen van het kwaliteitskader. Om te bepalen op welke wijze dit het beste vormgegeven kan worden, is KPMG gevraagd om het ministerie van VWS hierin te adviseren. Het onderzoek richt zich op de volgende vraag:

Welke sturing en verantwoording is het meest passend om de kwaliteitsmiddelen voor pgb-Wlz-gefinancierde wooninitiatieven doelgericht in te zetten?

¹ <https://www.waardigheidentrots.nl/wp-content/uploads/2018/04/Programma-Thuis-in-het-Verpleeghuis.pdf>

2. Onderzoeksrapport

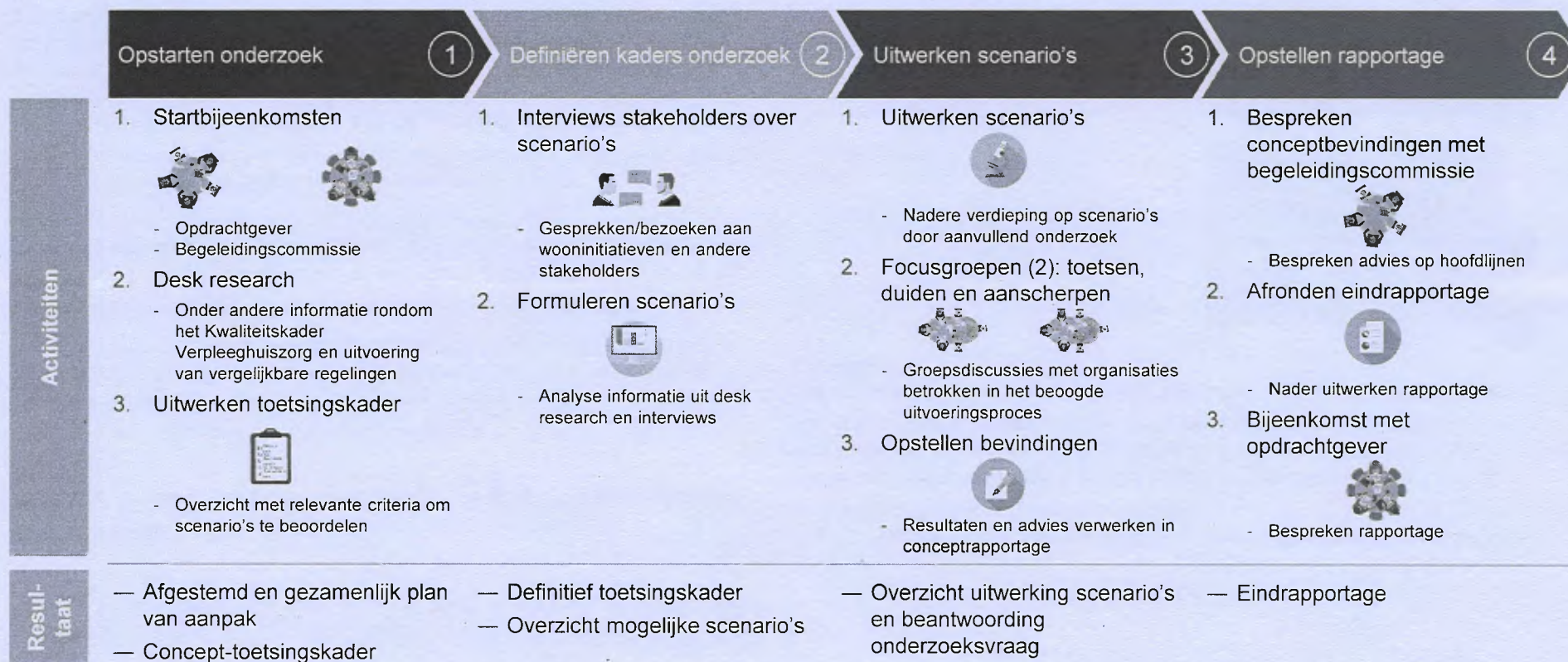

2. Onderzoeksrapport

De onderzoeksmethode is gericht op het breed verzamelen en analyseren van informatie

Onderzoeksmethode

Deze pagina geeft een overzicht van de gehanteerde onderzoeksmethode, onderverdeeld in vier fasen. Hierbij zijn de volgende stakeholders betrokken: meerdere wooninitiatieven, Per Saldo, meerdere brancheverenigingen, SVB, NZa, CAK, Zorgverzekeraars Nederland, meerdere zorgkantoren en het ministerie van VWS.

Figuur 3: Onderzoeksmethode

2. Onderzoeksaanpak

Vanuit een brede inventarisatie van scenario's is een voorkeursscenario met uitvoeringsvarianten verder uitgewerkt

Het selectieproces

In figuur 4 is weergegeven via welke stappen de scenario's zijn verkend en uitgewerkt.

Stap 1: Een brede verkenning van scenario's

Door middel van desk research, interviews en input van de begeleidingscommissie is breed opgehaald welke uitvoeringsscenario's mogelijk zijn om de kwaliteitsegelden toe te kennen en te verantwoorden.

Stap 2: Synthese van de informatie leidt tot vier scenario's

Na een synthese van de opgehaalde informatie in stap 1 is gekomen tot vier mogelijke scenario's. De processtappen van deze vier scenario's zijn in detail uitgewerkt en voorgelegd aan de begeleidingscommissie.

Stap 3: Uit het toetsingskader bleek één scenario (met uitvoeringsvarianten) het meest geschikt te zijn voor nadere verdieping

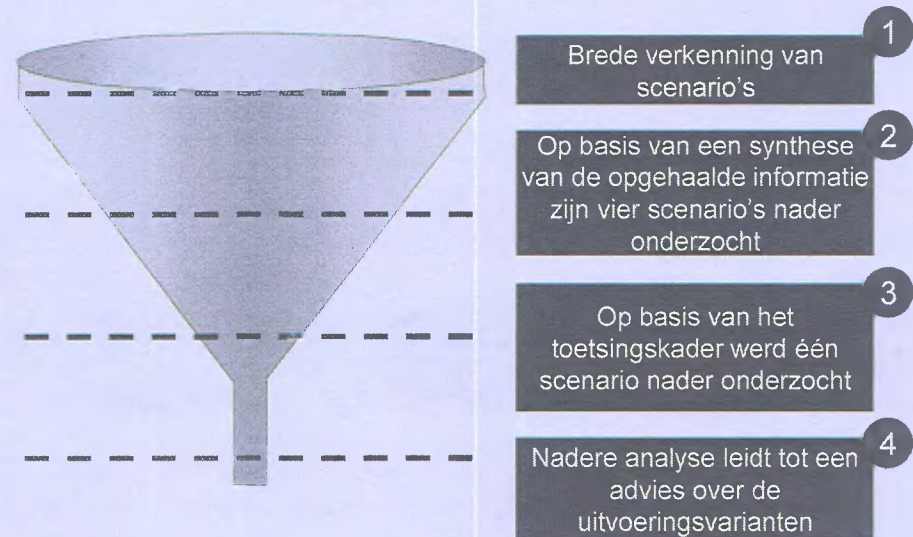
De vier scenario's zijn voorgelegd aan de begeleidingscommissie en getoetst middels het toetsingskader. Dit is een overzicht met toetsingscriteria waarmee ieder scenario beoordeeld kan worden. De basis van het toetsingskader zijn de belangrijkste criteria vanuit verschillende perspectieven. Onder andere de uitvoerbaarheid, fraudegevoeligheid en kosten zijn hierbij beoordeeld. Het volgende hoofdstuk beschrijft het toetsingskader inhoudelijk.

Hieruit is één van de scenario's geselecteerd voor een verdere verdieping. Binnen dit scenario zijn op twee thema's nog verschillende uitvoeringsvarianten mogelijk.

Stap 4: Nadere uitwerking van het scenario heeft geleid tot een advies over verschillende uitvoeringsvarianten

Het overgebleven scenario is verder uitgewerkt op basis van input uit de focusgroepen, interviews en desk research. Gedurende deze stap zijn verschillende uitvoeringsvarianten gedefinieerd binnen dit scenario.

Het volgende hoofdstuk beschrijft de verkende en geselecteerde scenario's inhoudelijk.

Figuur 4: Proces tot advies over scenario

3. Opstellen
verschillende
scenario's en
selectieprocesses

3. Opstellen verschillende scenario's en selectieproces

Met kwaliteitsgelden wordt het leren en verbeteren van kwaliteit in de Verpleeghuiszorg financieel ondersteund

Randvoorwaarden volgend uit het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg en Thuis in het Verpleeghuis

Bij het beantwoorden van de vraag welke sturing en verantwoording het meest passend is om de kwaliteitsmiddelen voor pgb-gefinancierde wooninitiatieven gericht in te zetten is het van belang om de randvoorwaarden rondom het kwaliteitskader en daaraan gekoppelde kwaliteitsgelden in kaart te brengen. Hieronder worden de randvoorwaarden beschreven die in dit onderzoek gehanteerd zijn.

1. De kwaliteitsgelden hebben als doel de kwaliteit van de zorg voor bewoners zo verbeteren dat deze aansluit op de eisen in het kwaliteitskader. De kwaliteitsgelden zijn niet bedoeld om budgethouders meer financiële ruimte te geven.
2. Om dit doel te bereiken kunnen de extra kwaliteitsmiddelen landelijk worden besteed aan 85% personele inzet en 15% andere kosten.
 - Voor de 85% die beschikbaar is voor personele inzet geldt een resultaatverplichting. De middelen zijn niet bedoeld voor loonkosten voor de inzet van het huidige personeel.
 - Voor de 15% die beschikbaar is voor andere kosten geldt een inspanningsverplichting.
3. Kwaliteitsgelden hebben betrekking op cliënten met een VV4-indicatie of hoger die wonen in een kleinschalig wooninitiatief.
4. De kwaliteitsgelden dienen verantwoord te worden; er dient te blijken hoe de middelen zijn ingezet zijn om de Verpleeghuiszorg te laten voldoen aan het kwaliteitskader.

Van de onder punt 2. genoemde verhouding van de besteding van de middelen kunnen wooninitiatieven beargumenteerd (licht) afwijken. Het zorgkantoor beoordeelt of de ingediende plannen voldoende aansluiten bij het doel van de kwaliteitsmiddelen.

3. Opstellen verschillende scenario's en selectieproces

Vier scenario's zijn nader onderzocht aan de hand van het opgestelde toetsingskader

Inleiding

Zoals beschreven in hoofdstuk 2, heeft een brede verkenning van scenario's plaatsgevonden en is middels een synthese van deze informatie gekomen tot vier scenario's die nader zijn onderzocht.

Vier verkende scenario's

De volgende vier scenario's zijn nader onderzocht:

- 1. Toekenning aan wooninitiatief, aansluitend op de ZIN-procedure** – Hierbij vindt toekenning plaats op basis van een kwaliteitsplan dat het wooninitiatief opstelt en dat wordt beoordeeld door het zorgkantoor. Het wooninitiatief sluit een overeenkomst af met het zorgkantoor en ontvangt de kwaliteitsmiddelen jaarlijks van het CAK. Verantwoording vindt tevens plaats middels een kwaliteitsverslag dat het wooninitiatief opstelt en dat wordt beoordeeld door het zorgkantoor.
- 2. Toekenning aan wooninitiatief met het Zorginstituut Nederland als toekennende en controlerende partij** – Het Zorginstituut Nederland (hierna: ZiNL) stimuleert de kwaliteitsverbetering in de zorg en beheert de kwaliteitsstandaarden. In dit scenario vindt toekenning plaats op basis van een kwaliteitsplan dat het wooninitiatief opstelt en dat wordt beoordeeld door ZiNL. Het wooninitiatief sluit een overeenkomst af met ZiNL en ontvangt de kwaliteitsgelden direct van ZiNL. De verantwoording vindt plaats middels een kwaliteitsverslag dat het wooninitiatief opstelt en dat wordt beoordeeld door ZiNL.
- 3. Toekenning aan wooninitiatief met een nieuwe organisatie als toekennende en controlerende partij** – Hierbij vinden dezelfde processtappen plaats als in scenario 1 (aansluitend op de ZIN-procedure), waarbij een nieuwe organisatie de toekennende en controlerende partij is.

4. Toekenning aan budgethouder met individuele verantwoording door middel van declaraties

– Hierbij vraagt de budgethouder een individuele kwaliteitstoelage aan bij de SVB. De SVB kent de kwaliteitstoelage toe middels een toekenningsbeschikking. Budgethouders declareren de besteding van de kwaliteitsgelden bij de SVB via een portaal waarin de uitnutting van het budget wordt gemonitord. De SVB keurt declaraties goed of af op basis van vooraf opgestelde criteria voor de bestedingsruimte van deze gelden.

In bijlage I zijn deze vier scenario's verder uitgewerkt.

Toetsingskader

Het toetsingskader is opgebouwd uit een lijst met toetsingscriteria vanuit verschillende perspectieven. De gehanteerde perspectieven zijn:

- Budgethouder, cliënt en/of gewaarborgde hulp
- Wooninitiatief/zorgaanbieder
- Zorgkantoor
- Controlerende instantie/organisatie(s)
- Zorgstelsel in zijn geheel

Vanuit deze perspectieven is voor ieder scenario geanalyseerd wat de administratieve lasten, aansluiting bij wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden, kans op frauduleus/foutief gebruik, implementatieopgave, kosten en draagvlak zijn.

In bijlage I is het volledige toetsingskader opgenomen.

3. Opstellen verschillende scenario's en selectieproces

Op basis van de randvoorwaarden heeft een vergelijkbaar proces als bij ZIN de voorkeur

Toetsing van de scenario's

Deze vier scenario's zijn beoordeeld om te komen tot een te adviseren scenario. Hiervoor is een toetsingskader gehanteerd. De conclusie hieruit is dat drie van de vier scenario's om de hieronder beschreven redenen niet geadviseerd worden.

- 1. Toekenning aan wooninitiatief, aansluitend op de ZIN-procedure** – Dit scenario sluit het beste aan bij de gehanteerde randvoorwaarden. Omdat een vergelijkbaar scenario reeds bij ZIN toegepast wordt, is de gezamenlijke implementatieopgave beperkt en wijken de huidige taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen zo weinig mogelijk af van de huidige situatie. Afhankelijk van de wijze waarop de verantwoording vormgegeven wordt, doet de uitvoering ervan naar verwachting een beperkt beroep op de betrokken partijen (dit verschilt per partij). Dit scenario sluit niet het meest aan bij de filosofie van het pgb. Het vertrekpunt van de kwaliteitsmiddelen is echter het kwaliteitskader; de bestedingsvorm (ZIN of pgb) is daarin niet leidend. Daarbij creëert dit scenario wel de meest gelijke situatie tussen ZIN en pgb.
- 2. Toekenning aan wooninitiatief met het Zorginstituut Nederland (ZiNL) als toekennende en controlerende partij** – Het creëren van een nieuwe rol voor ZiNL in dit scenario gaat gepaard met een grote implementatieopgave. ZiNL gaat een nieuwe, organisatievreemde taak uitvoeren die mogelijk het opzetten van een nieuwe afdeling vraagt. Hiervoor dient personeel aangetrokken en opgeleid te worden en dient nieuwe ICT-koppeling tot stand gebracht te worden. Daarnaast kan dit scenario tot een dubbele rol voor ZiNL leiden, namelijk zowel het toezien op kwaliteit als de controle en verantwoording van kwaliteitsgelden. Ten opzichte van scenario 1 is het voordeel dat één organisatie zowel inhoudelijk als financieel schakelt met de wooninitiatieven, maar alle andere aspecten maken dit scenario minder wenselijk dan scenario 1.

- 3. Toekenning aan wooninitiatief met een nieuwe organisatie als toekennende en controlerende partij** – Dit scenario is vergelijkbaar met scenario 1 maar heeft een grotere implementatieopgave omdat er een nieuwe organisatie opgericht dient te worden. Hierdoor wordt zowel de implementatieopgave groter en dient een nieuwe organisatie toegevoegd worden aan het veld. Dit is minder wenselijk dan de uitvoer bij bestaande organisaties, omdat het veel tijd zal vergen dit in te richten en het de complexiteit van het zorgstelsel vergroot.
- 4. Toekenning aan budgethouder met individuele verantwoording door middel van declaraties** – Eén van de randvoorwaarden van de kwaliteitsmiddelen is dat deze verantwoord dienen te worden. Dit lijkt niet (gemakkelijk) te verenigen met het ophogen van pgb's. De besteding van de kwaliteitsmiddelen wordt voorgeschreven; daarmee kunnen cliënten de middelen niet vrij besteden. Dit is niet in lijn met de kenmerken van een pgb. Collectieve uitgaven aan kwaliteitsverbetering worden bemoeilijkt door de noodzaak tot individuele declaraties. Deze aspecten maken dit scenario onwenselijk. Afhankelijk van de inrichting van dit scenario zouden de administratieve lasten (in ieder geval voor het wooninitiatief en de zorgkantoren) wel lager kunnen zijn dan in andere scenario's; de administratieve lasten voor budgethouders nemen echter wel toe.

In bijlage I is het ingevulde toetsingskader opgenomen. Het volgende hoofdstuk beschrijft in meer detail het voorkeursscenario. Hierbij wordt ook een aantal uitvoeringsvarianten beschreven; verschillende invullingen die nader verkend worden binnen het voorkeursscenario.

4. Uitwerking voor- keursscenario en uitvoeringsvarianten

4. Uitwerking voorkeursscenario en uitvoeringsvarianten

Het voorkeursscenario is gebaseerd op de sturing en verantwoording bij ZIN en kent verschillende uitvoeringsvarianten

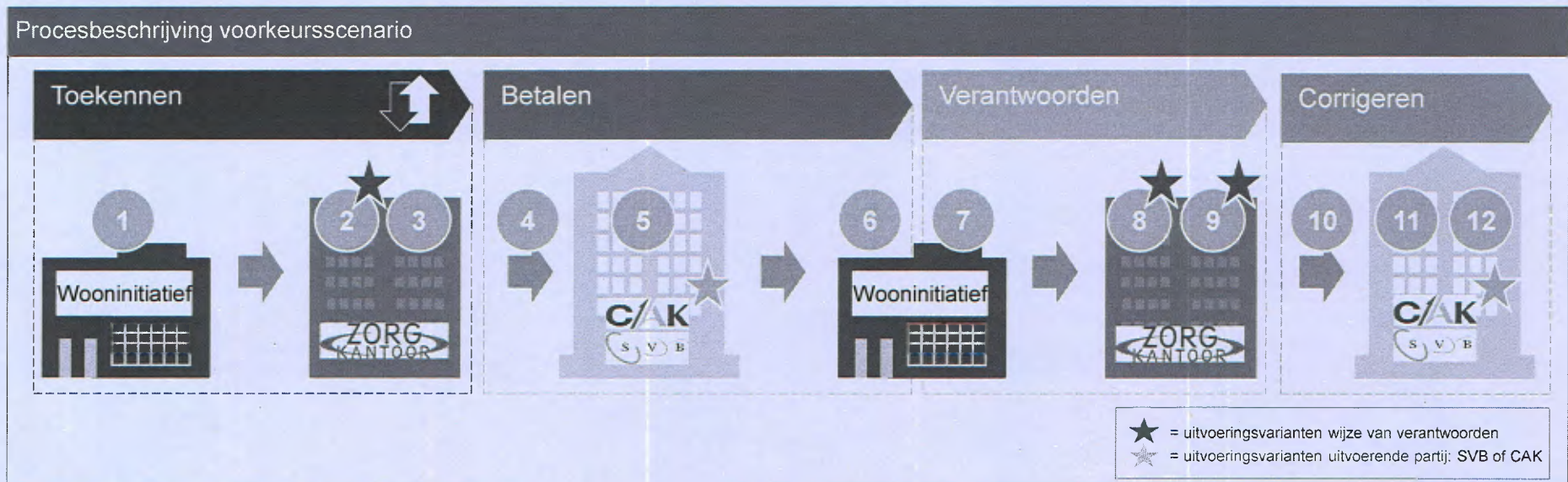
Voorkeursscenario

Onderstaande figuur 5 geeft de hoofdstappen uit het proces van het voorkeursscenario weer. Hierbij vindt toekenning plaats op basis van een aanvraag die het wooninitiatief opstelt en die wordt beoordeeld door het zorgkantoor. De (financiële) relatie tussen het zorgkantoor en het wooninitiatief wordt vastgelegd. Dit kan worden vormgegeven in een overeenkomst of een subsidie. Hier wordt op pagina 28 en 29 nader op ingegaan. Vervolgens ontvangt het wooninitiatief de kwaliteitsmiddelen vervolgens van het CAK of de SVB. Na afloop van het jaar verantwoordt het wooninitiatief de ontvangen kwaliteitsgelden en beoordeelt het zorgkantoor de verantwoording. Indien nodig wordt vervolgens een correctie doorgevoerd

door een aanvullende betaling aan het wooninitiatief of door kwaliteitsmiddelen terug te vorderen.

De twaalf stappen worden op de volgende pagina nader geduid. De sterren in het figuur geven aan waar verschillende uitvoeringsvarianten liggen, binnen het voorkeursscenario. De uitvoeringsvarianten hebben betrekking op twee onderdelen van het proces:

1. wijze van verantwoording;
2. organisatie die de betalingen aan de wooninitiatieven verricht.

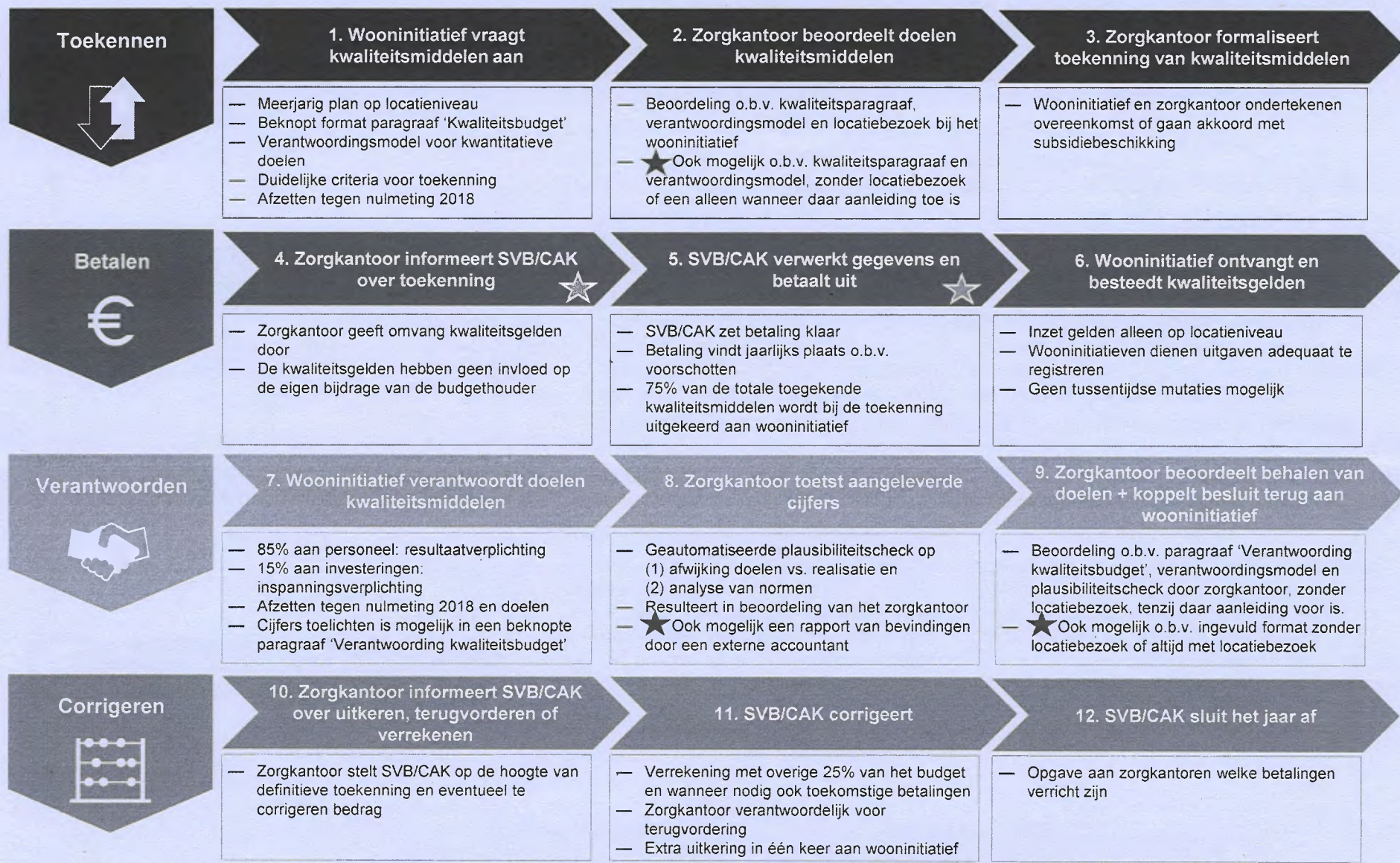
Figuur 5: Grafische weergave van het voorkeursscenario

Nummers komen overeen met de nummers van de processtappen in de volgende slide

4. Uitwerking voorkeursscenario en uitvoeringsvarianten

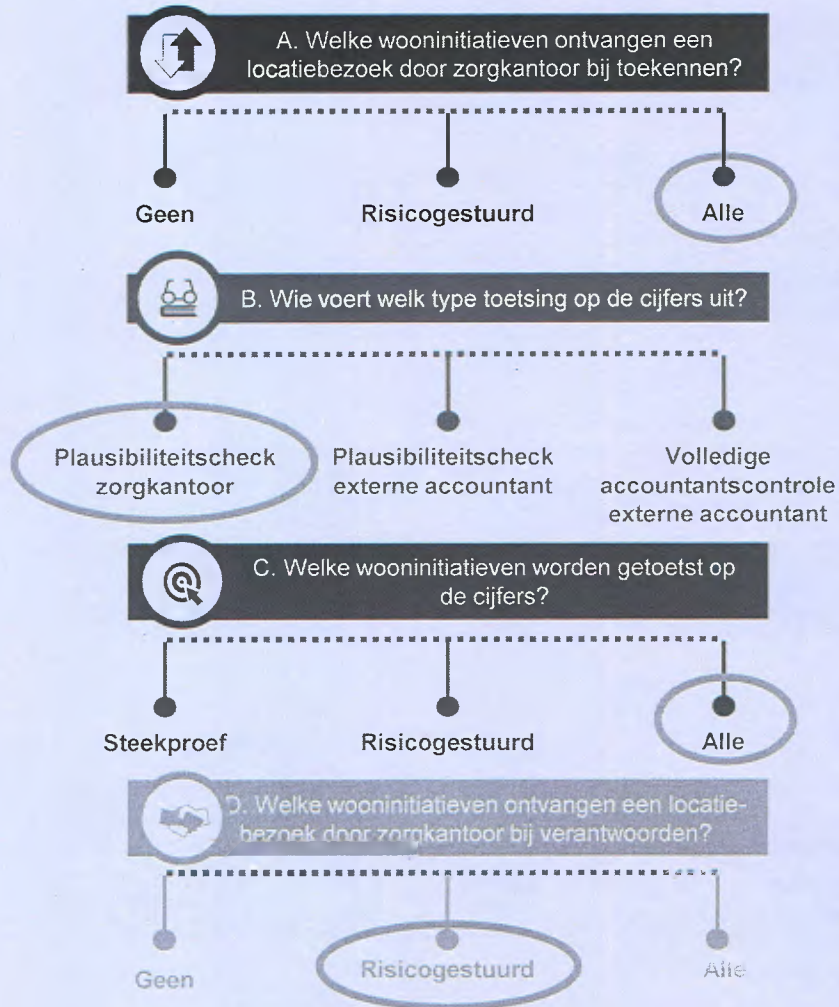
Belangrijke stappen in het voorkeursscenario

★ = uitvoeringsvarianten wijze van verantwoorden
 ☆ = uitvoeringsvarianten uitvoerende partij: SVB of CAK

4. Uitwerking voorkeursscenario en uitvoeringsvarianten

De geadviseerde uitvoeringsvariant biedt een balans tussen administratieve lasten en de mate van zekerheid

Binnen het scenario zijn uitvoeringsvarianten mogelijk die betrekking hebben op twee onderdelen van het proces: de wijze van verantwoording en de uitvoerende organisatie die de betalingen aan de wooninitiatieven verricht. Op basis van de in dit onderzoek verzamelde informatie adviseren wij de uitvoeringsvariant met de gele markering. In deze variant wordt geïnvesteerd in het opbouwen van een relatie tussen zorgkantoor en wooninitiatief aan de 'voorkant' (het toekennen) en wordt de 'achterkant' (het verantwoorden) administratief zo licht als mogelijk vormgegeven.

1. Keuzes voor wijze van verantwoording

Rondom verantwoording zijn er keuzes te maken in verschillende stappen van het proces. Hierbij zijn vier keuzes te onderscheiden, namelijk:

- A. Welke wooninitiatieven ontvangen een locatiebezoek door het zorgkantoor bij de toekenning? **Advies:** alle wooninitiatieven. Dit draagt bij aan de kwaliteit van het plan bij toekenning.
- B. Wie voert welke type toetsing op de cijfers uit? **Advies:** het zorgkantoor voert een plausibiliteitscheck (globale rondrekening aangeleverde cijfers en jaarrekening) zelf uit met de aanname dat de plausibiliteitscheck geautomatiseerd wordt uitgevoerd. Een externe accountant brengt meer kosten met zich mee en biedt geen aanvullende zekerheid.
- C. Welke wooninitiatieven worden getoetst? **Advies:** alle wooninitiatieven (cijfermatig). Dit vergt in geval van een geautomatiseerde check geen aanvullende administratieve lasten.
- D. Welke wooninitiatieven ontvangen een locatiebezoek door het zorgkantoor bij de verantwoording? **Advies:** risicogestuurde selectie. Dit beperkt de administratieve lasten.

Om een keuze te kunnen maken dient het zorgkantoor een impactanalyse op basis van het gedetailleerde proces voor het voorkeursscenario uit te voeren.

2. Keuze voor organisatie die de betalingen uitvoert

In de keuze voor de organisatie die de betalingen aan de wooninitiatieven verricht is in dit onderzoek geen definitief advies geformuleerd. De SVB, met betalingen in het kader van de pgb's, en het CAK, met betalingen in het kader van ZIN, komen hiervoor in aanmerking. Zoals gebruikelijk is hier een uitvoeringstoets door de twee mogelijke uitvoerders van betalingen vereist. Op basis van vervolgonderzoek kan het ministerie van VWS besluiten welke uitvoeringsvariant het best passend is. Wel geven wij in ons advies op de volgende pagina enkele overwegingen bij de SVB of het CAK als uitvoeringsorganisatie voor de betalingen.

4. Uitwerking voorkeursscenario en uitvoeringsvarianten

De keuze voor de uitvoeringsorganisatie moet gemaakt worden op basis van de uitvoeringstoetsen

Overwegingen met betrekking tot de selectie van de uitvoeringsorganisatie voor de betalingen zijn o.a.:

- De SVB voert momenteel de declaraties van de pgb's uit aan de wooninitiatieven die de pgb-houders hebben aangewezen als zorgverlener. Vanuit dit vertrekpunt ligt het op het eerste oog voor de hand dat de SVB ook de uitbetaling van de kwaliteitsmiddelen verricht. De uitbetaling van de pgb's wordt echter uitgevoerd voor individuele budgethouders, hetgeen een andere insteek is dan betaling van de kwaliteitsmiddelen aan kleinschalige wooninitiatieven vanuit een overeenkomst of subsidie met zorgkantoren. Het gevolg is dat alsnog een aparte betalingsprocedure dient te worden ingeregeld bij de SVB.
- Het CAK keert momenteel de kwaliteitsgelden uit aan ZIN-aanbieders. Daarmee ligt een blauwdruk voor informatie-uitwisseling die gebruikt kan worden tussen zorgkantoren, het CAK en in dit geval kleinschalige wooninitiatieven. Ook hiervoor geldt dat een aparte betalingsprocedure dient te worden ingeregeld omdat er geen betalingsrelatie is tussen het CAK en de wooninitiatieven.

Bij beide organisaties zal kritisch gekeken moeten worden naar de mogelijkheden tot een robuuste uitvoering, waarbij de betrouwbaarheid van de ICT een aandachtspunt kan zijn. In het kader van de implementatieagenda geven wij eveneens in overweging dat de uitvoeringsorganisaties onder de verantwoordelijkheid van verschillende ministeries vallen. Dit kan een impact hebben op de tijdsduur en doorlooptijd.

Op basis van de uitvoeringstoetsen kan het ministerie van VWS besluiten welke uitvoeringsvariant het best passend is.

Het voorgestelde proces wijkt op een aantal onderdelen af van het proces bij ZIN

Het voorkeursscenario en de uitvoeringsvarianten zijn gebaseerd op de sturing en verantwoording bij ZIN. Hierbij is onderzocht welke elementen van

deze praktijk bruikbaar zijn voor kleinschalige wooninitiatieven.

In grote lijnen zijn de processen gelijk; wel bestaan er enkele verschillen. De basis van deze afwijkingen komt voort uit de definitie van 'zorgaanbieders' in overeenstemming met Wet marktordening gezondheidszorg (hierna: Wmg). In tegenstelling tot de zorginstellingen die ZIN leveren, vallen de kleinschalige wooninitiatieven niet onder de Wmg waardoor de beleidsregels en nadere regels van de NZa niet van toepassing zijn. Onderstaande verschillen zijn afkomstig uit de regeling zoals die voor ZIN geldt.

- Bij ZIN wordt gebruikgemaakt van een plausibiliteitscheck die uitgevoerd wordt door een externe accountant. Dit is een product dat geen volledige zekerheid op juiste besteding biedt. Omdat dit een relatief grote financiële belasting geeft op kleinschalige wooninitiatieven en omdat zorgkantoren zelf in staat worden geacht deze plausibiliteitscheck uit te voeren (omdat de inzet van een externe partij ook niet tot zekerheid leidt) wordt dit bij de wooninitiatieven niet geadviseerd.
- Daarnaast vindt bij ZIN in het kader van de kwaliteitsmiddelen na afloop van het jaar geen locatiebezoek plaats. Wel vindt er risicogestuurd een bezoek plaats vanuit de materiële controle, maar niet specifiek voor de kwaliteitsmiddelen. Voor pgb-gefinancierde wooninitiatieven wordt voorgesteld om risicogestuurd locatiebezoeken te laten plaatsvinden in het kader van verantwoording van de kwaliteitsmiddelen. Net als het uitvoeren van de plausibiliteitscheck zal de impactanalyse bij zorgkantoren uit moeten wijzen of de toevoegde waarde opweegt tegen de toename in de workload bij zorgkantoren en bij de wooninitiatieven.
- Afhankelijk van de resultaten van de uitvoeringstoetsen bij de SVB en het CAK en het uiteindelijke besluit van het ministerie van VWS, kan de uitvoeringsorganisatie van de betalingen verschillen van het ZIN-proces.

5. Implementatie- agenda

5. Implementatieagenda

De implementatieagenda bestaat uit zeven onderdelen en kent nog drie belangrijke afwegingen

Toelichting

Op de volgende pagina is een overzicht van de implementatieagenda weergegeven. De implementatieagenda is verdeeld in zeven onderdelen. Per onderdeel is op hoofdlijnen weergegeven welke onderwerpen geadresseerd dienen te worden voordat het voorkeursscenario toegepast kan worden. Daarbij is tevens een inschatting gemaakt van de tijdslijnen die daaraan gekoppeld zijn.

Op de pagina's die daarop volgen is een toelichting gegeven per onderdeel waarin beschreven is welke werkzaamheden verricht dienen te worden, door welke organisaties en welke afhankelijkheden en risico's er bestaan binnen ieder onderdeel.

De tijdslijn, ICT-implicaties en realiseren van voldoende gelijkheid en zekerheid zijn belangrijke factoren in de afweging

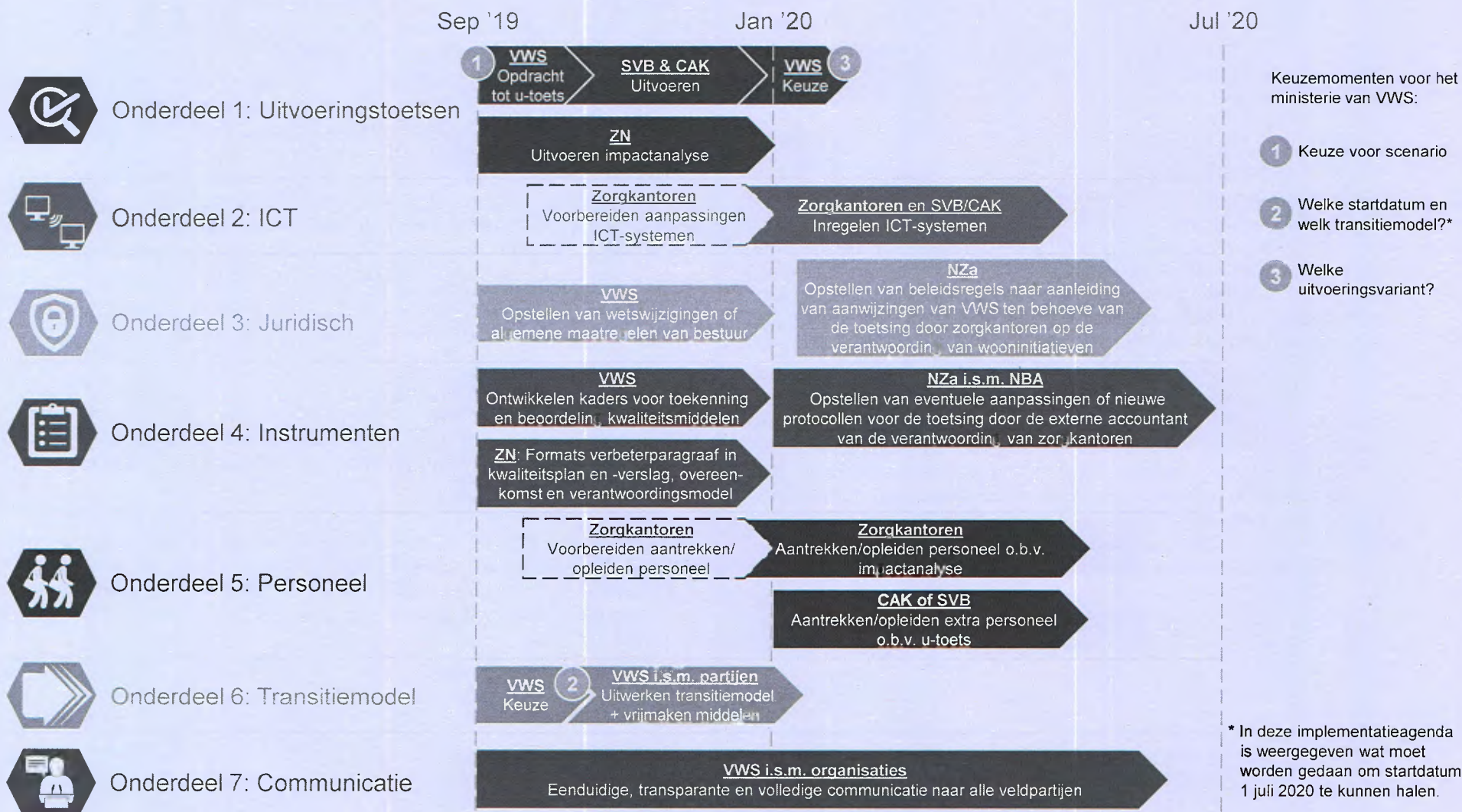
— **Tijdslijn: neem de periode waarvoor dit proces wordt ingericht (en de periode na 2021) mee in de afweging.** In de implementatie wordt beschreven welke activiteiten benodigd zijn om tot een succesvolle invoer van het voorkeursscenario te komen. De tijdslijnen laten zien dat de uitvoer niet per 1 januari 2020 mogelijk is maar op zijn vroegst per 1 juli 2020. Hierbij zijn echter twee aspecten van belang waar geen nader onderzoek naar gedaan is. Ten eerste betreft dit een asynchrone invoer ten opzichte van het kalenderjaar. Ten tweede moet er nog besluitvorming plaatsvinden of en hoe vanaf 2022 de kwaliteitsgelden worden toegekend en uitgekeerd. Ontwikkelingen hierin kunnen van invloed zijn op de wenselijkheid van het introduceren van een nieuwe uitvoering per 1 juli 2020 of 1 januari 2021. Als de oplossing niet aansluit bij de toekomstige richting die het ministerie van VWS overweegt na 2021 dan is het zeer de vraag of het de moeite waard is om voor een beperkte periode deze proceswijziging door te voeren. Hierbij speelt ook het transitie-model een rol; hoe vindt de uitvoering plaats in de periode vanaf 1 januari 2020 tot

de invoer van het nieuwe proces? In de implementatieagenda is hier dan ook een keuzemoment voor opgenomen (zie de volgende pagina, keuze 2).

- **ICT-implicaties: alleen bij een positieve uitvoeringstoets is het verstandig dit proces te implementeren.** Het voorkeursscenario vraagt een implementatieopgave die naar verwachting met name in de ICT tot risico's leidt. Het zo snel mogelijk opstarten van de uitvoeringstoetsen is een belangrijke stap, zodat bepaald kan worden of met voldoende zekerheid gezegd kan worden dat het proces van betaling ook uitvoerbaar wordt. Op de implementatieagenda is hier dan ook een keuzemoment voor opgenomen (zie de volgende pagina, keuze 3).
- **Het realiseren van gelijkheid en zekerheid.** Door met dit nieuwe scenario te werken, ontstaat zo veel als mogelijk gelijkheid tussen cliënten die gebruik maken van een pgb en cliënten die gebruik maken van ZIN. Ook leidt dit proces tot zo veel als mogelijk zekerheid over de juiste besteding van de kwaliteitsmiddelen. Aan de andere kant betekent de wijziging een implementatie- en uitvoeringsopgave. Ook hier geldt: indien de verwachting is dat de regeling na 2021 niet meer zal bestaan dan is het belangrijk om te bepalen of het creëren van gelijkheid en zekerheid belangrijker is dan de implementatie- en uitvoeringsopgave.

5. Implementatieagenda

Implementatieadvies: roadmap naar implementatie

5. Implementatieagenda

De implementatieagenda bestaat uit zeven onderdelen, te beginnen met het organiseren en uitvoeren van uitvoeringstoetsen en een impactanalyse

Uitvoeringstoetsen voor de SVB en het CAK en een impactanalyse voor de zorgkantoren

Uitvoeringstoetsen voor de SVB en het CAK

Het is nog onvoldoende duidelijk of de SVB of het CAK de meest geschikte uitvoeringsorganisatie voor de betalingen is. Daarom moet een uitvoeringstoets uitgevoerd worden door beide organisaties. Dat kan pas na een keuze van VWS voor het toekomstige scenario. Deze uitvoeringstoets dient ertoe om de uitvoerbaarheid van de betaling bij beide partijen te beoordelen en met elkaar te vergelijken, waarna een keuze kan worden gemaakt voor één van deze partijen. Deze stap betreft het uitzetten, uitvoeren en analyseren van de uitvoeringstoetsen. In de uitvoeringstoetsen worden in ieder geval de volgende zaken geanalyseerd:

- Haalbaarheid, randvoorwaarden en uitgangspunten voor de uitvoering.
- Impact op de klanten, de keten en de organisatie zelf.
- Planning en haalbaarheid van de beoogde ingangsdatum.
- Beheersing en verantwoording van de uitvoering.
- Eenmalige en structurele effecten op bijvoorbeeld de benodigde capaciteit, de financiën, regeldruk, etc.
- Benodigde aanpassingen in ICT en gegevensuitwisseling.
- Kansen en risico's voor implementatie.

Op basis van de resultaten van deze uitvoeringstoetsen, maakt het ministerie van VWS een keuze voor een uitvoeringsorganisatie. Belangrijke zaken op basis waarvan het ministerie van VWS de uitvoeringstoetsen kan beoordelen zijn: implementatiekosten, uitvoeringskosten, implementatieduur, betrouwbaarheid van de uitvoering van de betaling binnen de betreffende organisatie en de haalbaarheid om te voldoen aan de door de SVB/het CAK benodigde randvoorwaarden.

Het ministerie van VWS heeft meerdere taken om implementatie succesvol te laten verlopen

Na de uitvoeringstoets kiest VWS voor een uitvoeringsorganisatie en wordt de implementatie in de betreffende organisatie verder vormgegeven (keuzemoment 3 op pagina 25). Dat betekent dat wanneer de uitvoeringstoets later plaatsvindt, dit ook het keuzemoment en dus de uiteindelijke implementatie vertraagt. Voor een spoedige implementatie is een **tijdig verzoek tot een uitvoeringstoets** dus van belang.

Na het keuzemoment heeft het ministerie van VWS enkele belangrijke taken om succesvol en met gepaste snelheid te implementeren, namelijk:

- Om de SVB/het CAK in staat te stellen op tijd het ICT-landschap in te richten en personeel aan te trekken en op te leiden is **tijdige opdrachtverstrekking** aan de SVB/het CAK nodig.
 - Een mogelijk risico is dat de voorkeursorganisatie niet in staat is om voldoende personeel aan te trekken. De verwachting is echter dat de extra uitvoeringslasten dusdanig laag zijn dat slechts in beperkte mate een beroep gedaan zal moeten worden op nieuw personeel.
- Het **juridisch kader** voor de inhoud van de nieuwe taak moet tijdig definitief zijn vastgesteld. De vereisten hiervoor worden in de uitvoeringstoets in kaart gebracht. Zie verder ook het onderdeel Juridisch op pagina 28 t/m 30.
- De betalende organisatie dient te beschikken over **voldoende gegevens** om de betaling te kunnen uitvoeren; dit moet tevens juridisch geborgd zijn. Daarnaast moet goed ingeregeld worden dat de SVB/het CAK alleen over gegevens mag beschikken die voor de uitvoering van de wettelijke taak noodzakelijk zijn in het kader van de AVG. Het ministerie van VWS kan dit in werking zetten door ZiNL te vragen deze gegevens te delen.

5. Implementatieagenda

Daarnaast moet een veilig en efficiënt ICT-landschap ontwikkeld worden

Voor overige partijen zoals de zorgkantoren en wooninitiatieven wordt in de onderdelen ICT, Juridisch, Instrumenten en Personeel (op de volgende pagina's) geïnventariseerd wat er nodig is. Voor de SVB en het CAK wordt de eerste verkenning van deze onderwerpen al in de uitvoeringstoets gedaan.

Impactanalyse voor de zorgkantoren

Om te inventariseren hoe omvangrijk de impact van implementatie van het voorkeursscenario op de werkzaamheden van de zorgkantoren is, voert ZN een impactanalyse uit. Hierbij worden vergelijkbare thema's onderzocht als bij een uitvoeringstoets (implementatiekosten, uitvoeringskosten, extra capaciteit/expertise, extra instrumentarium, ICT-aanpassingen, etc.). Deze analyse dient ertoe om inzicht te krijgen in de gevolgen van de toepassing van het voorkeursscenario, waarbij op voorhand dus nog niet bekend is welke de uitvoeringsorganisatie is. Wanneer uit de impactanalyse blijkt dat aspecten rondom de implementatie en/of de uitvoering niet haalbaar zijn, dient opnieuw te worden gekeken naar de implementatieagenda. De uitkomst van de impactanalyse van ZN heeft naar verwachting geen gevolgen voor de keuze voor het voorkeursscenario en kijkt slechts naar aandachtspunten rondom implementatie.

Aanpassingen in ICT om informatie-uitwisseling mogelijk te maken

Er zijn aanpassingen nodig in ICT-systemen om informatie-uitwisseling tussen de verschillende partijen mogelijk te maken. Dit onderdeel van de implementatieagenda bestaat uit twee opeenvolgende stappen:

1. het voorbereiden van de benodigde ICT-aanpassingen voor de zorgkantoren (voor de SVB en het CAK vindt dit plaats middels de uitvoeringstoets); en
2. het implementeren van de ICT-aanpassingen bij zowel zorgkantoren als de SVB/het CAK. Onder andere berichtenverkeer tussen de wooninitiatieven en het zorgkantoor moet mogelijk gemaakt worden evenals betalingsverkeer tussen de wooninitiatieven en de uitvoeringsorganisatie.

Nadat de (on)mogelijkheden zijn geïnventariseerd, worden portalen ontwikkeld, waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande portalen. Wanneer de ICT-systemen in gebruik worden genomen, dienen de betrokken partijen te worden geïnformeerd en geïnstrueerd. Werkinstructies moeten ervoor zorgen dat de uitvoering eenduidig geschiedt. Na implementatie is het van belang dat het ICT-landschap wordt onderhouden.

Randvoorwaarden voor een goed werkend ICT-landschap in het gehele proces zijn:

- Er dient een duidelijk control framework (beheersingskader) te zijn ontwikkeld waarin de structuur van de ICT is vastgelegd – inclusief onder andere afspraken over verantwoordelijkheden – en beheersingsmaatregelen en geautomatiseerde controles.
- Alle partijen dienen over de juiste gegevens te beschikken.
- Gegevensuitwisseling en berichtenverkeer dient goed beveiligd te zijn en juridisch te zijn geborgd.

Mogelijke risico's binnen de ICT-implementatie zijn:

- Het ICT-landschap kan onvoldoende snel worden aangepast of geïmplementeerd worden, waardoor implementatie van het uitvoeringsscenario wordt vertraagd.
- Het ICT-landschap kan wel tijdig worden aangepast, maar het beheer hiervan niet. Hierdoor is de kwaliteit onvoldoende betrouwbaar, bijvoorbeeld de beveiliging of de beschikbare capaciteit van het systeem kunnen onvoldoende zijn.

Nieuwe werkzaamheden dienen juridisch geborgd te zijn...

Juridische borging van benodigde verantwoordelijkheden en werkzaamheden

Dit onderdeel richt zich op het verwerken van de juridische implicaties voor de nieuwe taken, rollen en bevoegdheden van de betrokken organisaties in nieuwe en aangepaste wet- en regelgeving en/of bestuurlijke afspraken. In dit onderzoek hebben we de impact van het voorkeursscenario op bestaande wet- en regelgeving in kaart gebracht. Op basis van deze impact dient het ministerie van VWS in afstemming met de eigen juristen na te gaan hoe juridische knelpunten het beste weggenomen kunnen worden. De juridische knelpunten lichten wij per processtap, zoals is opgenomen op pagina 20, toe.

Toekennen van de kwaliteitsmiddelen

In het voorkeursscenario kent het zorgkantoor de extra kwaliteitsgelden aan een wooninitiatief toe op basis van het kwaliteitsplan. Momenteel ontbreekt de relatie tussen het zorgkantoor en het wooninitiatief. Dit wordt veroorzaakt doordat:

- de wooninitiatieven zorg leveren aan Wlz-cliënten die hun zorg inkopen met een pgb. Het zorgkantoor kent het pgb toe aan de verzekerde zelf en niet aan de zorgaanbieder;
- de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) niet van toepassing is op door pgb gefinancierde wooninitiatieven.

De juridische implicatie hiervan is dat de relatie tussen de wooninitiatieven en zorgkantoren ingeregeld dient te worden, om de extra kwaliteitsgelden in eerste instantie te kunnen toekennen. Deze relatie tussen het zorgkantoor en het wooninitiatief kan in ieder geval in de vorm van een **overeenkomst** of in de vorm van een **subsidie** worden ingeregeld. De keuze voor één van deze vormen heeft ook implicaties voor de inrichting van de processtap inzake de verantwoording. In het overzicht aan de rechterzijde van deze pagina zijn de voor- en nadelen opgenomen van de inrichting door middel van een overeenkomst of door middel van een subsidie.

Overeenkomst	Subsidie
<p>Voordelen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zorgkantoren handelen binnen de wettelijke bevoegdheden zonder dat aanpassingen of aanvullingen op bestaande wet- en regelgeving noodzakelijk zijn. 2. Er is meer vrijheid om afspraken 'op maat' te maken met wooninitiatieven. 3. Er zijn reeds vergelijkbare overeenkomsten vanuit zorg in natura. <p>Nadelen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Voor elk wooninitiatief dient een separate overeenkomst te worden opgesteld. 2. Vrijheid wordt ingeperkt door gelijkheidsbeginsel: er dienen algemene procedures, criteria, voorwaarden en afspraken te worden opgesteld. 3. Alle afspraken rondom de verlening, toekenning, verantwoording en eventuele terugvordering moeten in de separate overeenkomst worden vastgelegd. Dit kan wel op basis van standaardovereenkomsten. 4. Indien sprake is van een geschil, dan dient dit via civiele procedures te worden opgelost, civiele procedures zijn kostbaar en tijdsintensief. 5. Voor het sluiten van de overeenkomst is geen wettelijke basis nodig. Dat betekent dat formeel niet is vastgelegd dat de zorgkantoren deze taak hebben en welke activiteiten gefinancierd worden. Daarmee is ook geen toezicht van de NZa ingeregeld. Dat dit niet ingeregeld hoeft te worden kan geïnterpreteerd worden als een voordeel omdat het de ruimte biedt dit naar eigen inzicht in te regelen. Omdat de toezichhoudende rol onderdeel is van het macrosysteem en bij ZIN ook zo geldt is het aan te bevelen dit in te richten. 	<p>Voordelen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het doel en de wijze waarop de kwaliteitsmiddelen dienen te worden verstrekt aan de wooninitiatieven en de daarbij gewenste waarborgen van verantwoording en terugvordering sluiten goed aan bij een subsidierelatie. 2. In de Awb is al een uitgebreid regime opgenomen dat een duidelijk kader vormt voor de toekenning, vaststelling en terugvordering van de subsidie. 3. Er is sprake van een zuivere subsidierelatie. 4. Er is sprake van bestuursrechtelijke rechtsbescherming. 5. Het biedt een waarborg dat het zorgkantoor die taken uitvoert op de wijze zoals de wetgever dit heeft bedoeld. Bovendien kan de NZa in deze situatie toezicht uitoefenen op de uitvoering door de zorgkantoren. <p>Nadelen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het uitgangspunt is dat een wettelijk voorschrift nodig is. Dit is er momenteel niet. 2. Het maken van afspraken 'op maat' is in principe niet mogelijk omdat de subsidievoorwaarden voor alle partijen gelden en daarmee alle partijen die voldoen aan deze voorwaarden aanspraak mogen maken op de subsidie. Voor het opstellen van meerdere voorwaarden en daarmee samenhangende regelingen dient te worden overwogen of daarmee een subsidie het juiste instrument is.

5. Implementatieagenda

... in alle processtappen

Een belangrijk onderwerp betreft de implicaties voor wetswijzigingen of uitvoering middels een Algemene maatregel van bestuur (Amvb). In artikel 4:23 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is vastgelegd dat een bestuursorgaan slechts subsidie op grond van een wettelijk voorschrift verstrekt dat regelt voor welke activiteiten subsidie wordt verleend. Dat voorschrift kan ook in een Amvb worden opgenomen, al vervalt in dat geval het voorschrift vier jaar nadat het in werking is getreden, zoals is opgenomen in artikel 4:23 lid 2 Awb. Voor de inrichting van de relatie tussen het zorgkantoor en het wooninitiatief in de vorm van een subsidie is daarom een wettelijk voorschrift of Amvb nodig. Wel dient nader onderzocht te worden in hoeverre het ministerie de subsidieverstrekking via de Kaderwet VWS kan delegeren aan de zorgkantoren en wat de impact hiervan is.

Dit ligt anders voor een overeenkomst. In beginsel is geen wettelijke basis nodig om als zorgkantoor een overeenkomst te sluiten. Op de overeenkomst is het privaatrecht van toepassing en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het gelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel, zoals is opgenomen in artikel 3.1. lid 2 Awb. Voor de inrichting van de relatie tussen het zorgkantoor en het wooninitiatief in de vorm van een overeenkomst is daarom geen wettelijk voorschrift of Amvb nodig. In dit kader dient overwogen te worden wat de effecten zijn op het toezicht vanuit bijvoorbeeld de NZa.

Tot slot rijst de vraag of in dit verband sprake is van een overheidsopdracht in de zin van de Aanbestedingswet. In dit dat geval dient de Aanbestedingswet te worden gevolgd. Dit punt verdient aandacht in de verdere uitwerking.

Betalen van de kwaliteitsmiddelen

In het voorkeursscenario worden de kwaliteitsgelden rechtstreeks toegekend aan het wooninitiatief en uitgekeerd door de SVB of het CAK op basis van het aantal budgethouders en het door het zorgkantoor goedgekeurde kwaliteitsplan.

Zowel bij de SVB als bij het CAK zal een aparte betalingsprocedure ingeregeld dienen te worden. Een belangrijke overweging bij de keuze voor de

uitvoeringsorganisatie is dat de uitvoering van betaling momenteel niet een van de wettelijke taken van beide organisaties is, maar dat de wet het wel toelaat dat de SVB of het CAK aanvullende taken krijgen toebedeeld middels een aanvulling op de wet. Voor de SVB is het op basis van de wetgeving mogelijk om dit via een Amvb te regelen; dit is niet mogelijk voor het CAK. Daar lijkt dus een wetswijziging voor nodig.

Verantwoorden van de kwaliteitsmiddelen

De inrichting van de verantwoording dient op twee niveaus plaats te vinden, namelijk de inrichting van de verantwoording van de wooninitiatieven aan het zorgkantoor en de inrichting in de bestaande verantwoording van de zorgkantoren aan de NZa.

De verantwoording van de wooninitiatieven aan het zorgkantoor is afhankelijk van hoe de relatie tussen het wooninitiatief en het zorgkantoor wordt ingeregeld (overeenkomst of subsidie).

Op het verstrekken van een subsidie zijn de bepalingen van artikel 4.2. van de Awb van toepassing. Daarin zijn uitgebreide regels opgenomen over de aanvraag, verlening, weigering, verplichtingen van de subsidieontvanger, verantwoording, subsidievaststelling en eventuele terugvordering. Bij een subsidierelatie worden de eisen voor de verantwoording daarom vastgelegd in de subsidievoorwaarden.

Bij een overeenkomst zijn bij de toekenning van de extra kwaliteitsmiddelen vooraf kenbaar gemaakte procedures en criteria van toepassing, waar de wooninitiatieven voor in aanmerking kunnen komen. De afspraken over die toekenning liggen vast in een overeenkomst. Daarnaast dienen in de overeenkomst alle taken, rollen, bevoegdheden en verantwoordingseisen van alle betrokken partijen goed te worden vastgelegd.

Naast de wijze van verantwoorden door de wooninitiatieven, dient overwogen te worden op welke wijze de zorgkantoren zich moeten verantwoorden over de (rechtmatige) besteding. Ook dit is afhankelijk van de wijze waarop de toekenning is ingeregeld.

5. Implementatieagenda

Voor efficiënte, eenduidige en transparante uitvoering moeten verschillende instrumenten ontwikkeld worden...

Naast de impact op eventuele andere eisen aan de verantwoording, dient ook rekening te worden gehouden met de impact op de wijze waarop de NZa adequaat toezicht kan en mag houden bij de verantwoording van de zorgkantoren. Of en welke eisen daarmee worden gesteld aan de protocollen, dient in samenwerking met de Nederlandse Beroepsorganisatie Accountants (NBA) te worden uitgewerkt.

Corrigeren van de kwaliteitsmiddelen

Het terugvorderen van incorrecte besteding van de kwaliteitsgelden is momenteel geen taak van het zorgkantoor. Tevens heeft het zorgkantoor momenteel geen overeenkomst of andersoortige relatie met de wooninitiatieven. De verantwoordelijkheid voor het terugvorderen van te veel verstrekte gelden voor kwaliteitsgelden valt in het voorkeurscenario onder verantwoordelijkheid van het zorgkantoor. Voor het terugvorderen van de extra kwaliteitsmiddelen dienen daarmee twee wijzigingen plaats te vinden:

- in de taken en bevoegdheden van het zorgkantoor dient de verantwoordelijkheid voor het terugvorderen van de extra kwaliteitsmiddelen ingeregeld te worden, afhankelijk van de wijze van toekenning van de middelen (overeenkomst of subsidie);
- de uitvoeringsrelatie tussen het CAK/de SVB met het zorgkantoor dient voor de extra kwaliteitsmiddelen ingeregeld te worden.

Juridische implicaties kunnen worden weggenomen middels een wetswijziging of door bestuurlijke afspraken. Het ministerie van VWS dient op basis van afstemming met de interne jurist te bepalen op welke vlakken het ministerie van VWS een aanwijzing aan partijen dient te geven of op andere wijze bestuurlijke afspraken dient te implementeren.

Ontwikkeling van de benodigde instrumenten om nieuwe taken te kunnen uitvoeren

Voor een efficiënte en transparante uitvoering van de werkzaamheden zijn verschillende instrumenten nodig. Met een instrument bedoelen we formats, factsheets en dergelijke om de uitvoering zo veel als mogelijk te standaardiseren. Belangrijk uitgangspunt is dat er zo veel mogelijk gebruikgemaakt wordt van bestaande instrumenten. Het gaat om:

- Een **factsheet** met kaders voor de spelregels rondom de besteding van kwaliteitsmiddelen. Zo zijn alle stakeholders op de hoogte van de mogelijkheden. Wij raden aan om voor de besteding van de kwaliteitsmiddelen een basisdeel en een maatwerkdeel te maken. In het basisdeel komen de spelregels rondom besteding van kwaliteitsmiddelen die in ieder geval binnen de doelstellingen van de kwaliteitsmiddelen vallen. Deze bestedingen zullen naar alle waarschijnlijkheid de goedkeuring van het zorgkantoor weg kunnen dragen. Het maatwerkdeel geeft aan onder welke omstandigheden en met welke mate van onderbouwing wooninitiatieven eventueel af kunnen wijken van de uitgangspunten.
- Een **format** voor de paragrafen '**Kwaliteitsbudget**' in het kwaliteitsplan en '**Verantwoording Kwaliteitsbudget**' in het kwaliteitsverslag. Hiermee wordt geborgd dat wooninitiatieven heldere richtlijnen krijgen om hun kwalitatieve doelen te beschrijven en kwantitatieve doelen te onderbouwen. Het gebruik van een format draagt bij aan het zo veel mogelijk 'first time right' aanleveren van informatie.
- Het **verantwoordingsmodel**, waarmee wooninitiatieven vooraf de kwantitatieve doelen van de kwaliteitsmiddelen en achteraf de realisatie hiervan kunnen verantwoorden. Het verantwoordingsmodel zoals reeds in gebruik is bij ZIN, kan hierbij als basis worden genomen.

5. Implementatieagenda

Waar nodig moet voldoende personeel worden aangetrokken en/of opgeleid...

- Bij de keuze voor een overeenkomst om de relatie tussen het wooninitiatief en het zorgkantoor in te regelen, dient een **format** voor de **overeenkomst** tussen het wooninitiatief en het zorgkantoor, zodat de overeenkomsten vergelijkbaar zijn en in beperkte mate een administratieve belasting geven op wooninitiatieven en zorgkantoren. Belangrijk is dat alle eisen voor toekenning, terugvordering en verantwoording in de overeenkomst worden vastgelegd.

Het aantrekken en opleiden van personeel om de nieuwe taken uit te kunnen voeren

De betrokken partijen moeten kunnen beschikken over voldoende kennis en kunde, en voldoende personeel. Waarschijnlijk moeten zorgkantoren en de uitvoeringsorganisatie additioneel personeel aantrekken en opleiden om de nieuwe taken uit te voeren. Dit onderdeel van de implementatieagenda bestaat uit twee opeenvolgende stappen:

1. De benodigde profielen en wervingsteksten worden ontwikkeld en opleidingen worden vormgegeven door de betreffende organisaties.
 2. Na januari 2020 worden de mensen geworven en geselecteerd en opgeleid. Hierna worden de belangrijkste aandachtspunten beschreven.
- Wooninitiatieven leveren jaarlijks een kwaliteitsplan en kwaliteitsverslag aan en ontvangen minimaal één locatiebezoek (bij de toekenning). Naar verwachting vragen deze extra werkzaamheden dusdanig weinig extra inspanning dat het niet nodig is om extra personeel aan te trekken.
 - Zorgkantoren beoordelen in Nederland de kwaliteitsplannen en -verslagen van alle wooninitiatieven (die dit indienen). Daarnaast leggen de zorgkantoren bij de toekenning een locatiebezoek af en bij de verantwoording doen zij dat enkel voor hoog-risico wooninitiatieven. Deze werklust wordt verspreid over alle zorgkantoren. Het gemiddeld aantal wooninitiatieven per zorgkantorregio wordt geschat op 10 tot 15 wooninitiatieven per regio. Het is mogelijk dat hiervoor een beperkte

hoeveelheid extra personeel moet worden aangenomen. Ook dient (hetzelfde) personeel opgeleid te worden om de toekenning, verantwoording en locatiebezoeken uit te voeren. Wij adviseren ZN om bij de start van de impactanalyse in kaart te brengen of, en zo ja hoeveel mensen er aangetrokken en/of opgeleid dienen te worden, zodat snel kan worden gestart met het aantrekken en opleiden van de juiste mensen.

- In de uitvoeringstoetsen van de SVB en het CAK wordt vastgesteld of, en zo ja hoeveel extra personeel er nodig is om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Het eventueel aantrekken en/of opleiden van deze mensen kan pas gestart worden nadat er een keuze is gemaakt voor de uitvoeringsorganisatie.
 - Het ministerie van VWS dient de implementatie goed te monitoren en het proces te begeleiden. Zie werkstroom Communicatie voor een toelichting.
- Randvoorwaarden om deze werkstroom succesvol te laten verlopen zijn onder andere:
- Het (tijdig) kunnen aantrekken van personeel, gegeven de krapte op de arbeidsmarkt;
 - Het tijdig beschikbaar stellen van voldoende implementatiemiddelen (zie ook onderdeel 6);
 - Het (tijdig) beschikbaar stellen van opleidingen. Het moet duidelijk zijn waar kennishiaten zitten en hoe deze kunnen worden weggenomen. Trainingen moeten worden vormgegeven en tijdig worden gegeven aan de juiste mensen.

5. Implementatieagenda

Wanneer op basis van de beoogde startdatum de implementatie wordt gecontinueerd, wordt een transitie-model gekozen en uitgewerkt...

Het kiezen en uitwerken van een transitie-model en beoordelen en vrijmaken van financiële middelen

Op basis van de voorgestelde implementatieagenda, is implementatie van het scenario per 1 januari 2020 niet mogelijk. Dit is het gevolg van de volgorde van stappen waarin bijvoorbeeld een deel van de implementatie pas kan worden gestart als de keuze voor een uitvoeringsorganisatie is gemaakt. Dat betekent dat het ministerie van VWS twee keuzes dient te maken (zie keuzemoment 2 op pagina 25):

- Welke startdatum wordt beoogd?
- Welk transitie-model wordt er gehanteerd tot die tijd? Met transitie-model bedoelen wij hoe om wordt gegaan met het verstrekken van de middelen totdat het voorkeursscenario in werking treedt.

Welke startdatum wordt beoogd?

Voordat een keuze wordt gemaakt voor een transitie-model, is het van belang om de beoogde startdatum van het scenario vast te stellen. De verwachte tijdslijnen tot invoering van het voorkeursscenario laten zien dat 1 januari 2020 niet haalbaar is. Wel lijkt het mogelijk om het scenario per 1 juli 2020 uit te voeren wanneer de implementatie voorspoedig verloopt. Het is echter nog de vraag of dit wenselijk is, gezien het feit dat dit halverwege een kalenderjaar valt. Een startdatum op 1 juli 2020 betekent dat een aantal aspecten in overweging dienen te worden genomen:

- de kwaliteitsbudgetten daarmee ook met 50% opgehoogd worden, zodat ze voor 1,5 jaar kunnen worden ingezet tot en met 2021. In dat geval duurt de eerste cyclus van toekenning en verantwoording 1,5 jaar – van 1 juli 2020 tot 31 december 2021. Per 1 januari 2022 loopt de cyclus weer gelijk met de kalenderjaren. Wanneer ervoor gekozen wordt om de budgetten niet op te hogen voor 1,5 jaar, loopt de eerste cyclus van 1 juli 2020 tot 1 juli 2021 en daarmee asynchroon met het kalenderjaar;
- het juridisch mogelijk is om het scenario per 1 juli 2020 te implementeren;

- er een verband kan worden gelegd tussen het voorkeursscenario en de te verwachten situatie rondom het uitkeren van de kwaliteitsmiddelen na 2021. Indien de middelen na 2021 niet gecontinueerd worden, dient overwogen te worden of de implementatie- en uitvoeringslasten verbonden aan het voorkeursscenario opwegen tegen de voordelen.

Welk transitie-model wordt gekozen en uitgewerkt?

In de periode tussen 1 januari 2020 en de ingangsdatum van het voorkeursscenario, moet invulling gegeven worden aan hoe kwaliteitsgelden worden uitgekeerd. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden:

1. Continueren van bestaande afspraken

Het is mogelijk om de huidige toekenning van de kwaliteitsgelden te blijven hanteren, waarbij wordt toegekend op budgethouderniveau en geen verantwoording plaatsvindt. Dit is mogelijk totdat de nieuwe werkwijze wordt geïmplementeerd.

2. Het bevriezen van de kwaliteitsgelden voor een half jaar door de middelen later volledig ter beschikking te stellen

De kwaliteitsgelden kunnen tijdelijk bevroren worden en pas worden uitgekeerd wanneer het voorkeursscenario is geïmplementeerd. Het bedrag dat wordt bevroren, wordt dan als het ware verschoven en later ter beschikking gesteld.

3. Starten met toekenning aan wooninitiatief, zonder het opstellen van plannen

Per 1 januari 2020 kan worden gestart met de uitkering van de middelen aan het wooninitiatief. Hierbij hoeft het wooninitiatief nog geen plan op te stellen voor de kwaliteitsmiddelen. Het voordeel is dat de budgetten dan al gebundeld kunnen worden, en daarmee effectief kunnen worden besteed. Echter, dat vraagt wel om een ingericht ICT-landschap per 1 januari 2020 waarvan de vraag is of dat haalbaar is en of men dit wil inrichten als de uitkomsten van de uitvoeringstoets nog niet bekend zijn.

5. Implementatieagenda

En tot slot moet heldere communicatie ervoor zorgen dat alle stakeholders zijn geïnformeerd en zij hun werkzaamheden op elkaar afstemmen

4. Opstellen en beoordelen van een kwaliteitsplan, waarbij toekenning later plaatsvindt

Tot slot is het mogelijk om de wooninitiatieven in november/december 2019 een plan op te laten stellen voor de besteding van de kwaliteitsegelden. Het zorgkantoor kan deze ook beoordelen en toekennen, waarbij de uitbetaling pas later plaatsvindt.

Bij het kiezen voor een transitie-model wordt de financiële impact beoordeeld die is verbonden aan de ontwikkeling en uitvoering ervan. Wanneer een keuze is gemaakt, dienen de middelen door VWS te worden vrijgemaakt en beschikbaar gesteld.

In dit onderzoek is niet nader onderzocht welke optie het meest passend lijkt. Het ministerie van VWS zal hier op basis van nader onderzoek een besluit over moeten nemen.

Volledige en transparante communicatie naar alle stakeholders

Tot slot is het informeren van alle stakeholders over de nieuwe taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van groot belang. Ook tussen organisaties onderling moeten verantwoordelijkheden en afspraken afgestemd worden. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door nog een factsheet op te stellen waarin onder andere de volgende zaken worden toegelicht:

- een schets van het toekomstige proces;
- wat dit toekomstige proces voor de betreffende partijen betekent, wat dit van hen vraagt en hoe zij zich hierop kunnen voorbereiden;
- bij wie men terecht kan voor vragen.

Om alle stakeholders tijdig in te lichten, moeten zij vanaf het begin van het implementatietraject worden geïnformeerd. De inhoudelijke informatie over de processen kan worden gecommuniceerd nadat de keuze is gemaakt voor een uitvoeringsscenario.

Het ministerie van VWS zal de implementatie goed moeten monitoren en het proces moeten begeleiden. Wij adviseren om hiervoor een projectgroep of implementatiemanager aan te stellen. Dit orgaan voert regie over het traject, monitort de voortgang en neemt besluiten.

VWS doorloopt drie keuzemomenten gedurende het implementatietraject

In het implementatietraject zijn de volgende drie keuzemomenten cruciaal:

1. In september 2019 kiest het ministerie van VWS of zij het voorgestelde scenario willen implementeren.
2. In september/oktober 2019 verzamelt het ministerie van VWS inzichten om de keuzes voor startdatum, transitie-model en opdracht voor uitvoeringstoetsen te kunnen maken. In oktober/november 2019 kiest het ministerie van VWS welke beoogde startdatum zij willen nastreven.
3. In december 2019 kiest ministerie van VWS welke uitvoeringsorganisatie wordt gekozen voor de betalingen. Deze keuze wordt gemaakt op basis van de uitvoeringstoetsen bij de SVB en het CAK. Wanneer ministerie van VWS tijdig een verzoek tot uitvoeringstoets uitstuurt naar deze organisaties, zijn naar verwachting de uitvoeringstoetsen afgerond in december 2019.

De grootste financiële impact zit naar verwachting op twee aspecten: de ICT en benodigd personeel

Naar verwachting komt de grootste financiële impact voort uit het aanpassen van het ICT-landschap en het extra personeel voor de zorgkantoren. Het ministerie van VWS dient per organisatie inzicht te krijgen in de financiële gevolgen. Nadat een keuze is gemaakt voor één van de uitvoeringsvarianten dienen de middelen door VWS te worden vrijgemaakt en beschikbaar te worden gesteld aan de betreffende partijen.

Bijlagen

- I. Uitkomsten analyse scenario's
- II. Gedetailleerde beschrijving voorkeursscenario
- III. Betrokken partijen
- IV. Bronnenlijst

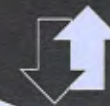
I. Uitkomsten analyse scenario's

1

Toekenning aan wooninitiatief, aansluitend op de ZIN-procedure

- **Aan wie wordt er toegekend?** De kwaliteitsgelden worden gebundeld toegekend aan een kleinschalig wooninitiatief. Dat wil zeggen dat het wooninitiatief een bevoorschotting ontvangt, in lijn met het opgestelde (mogelijk meerjaren)contract.
- **Door wie wordt er toegekend?** Het zorgkantoor controleert of het kleinschalig wooninitiatief in aanmerking komt voor de extra kwaliteitsgelden.
- **Op basis waarvan wordt er toegekend?** De kwaliteitsgelden worden door het zorgkantoor toegekend op basis van een kwaliteitsplan dat het wooninitiatief opstelt (inclusief verantwoordingsmodel) en een locatiebezoek. Het wooninitiatief dient pgb-Wlz gefinancierde zorg te verlenen aan cliënten met een zorgprofielindicatie van VV4 of hoger.
- **Door wie wordt er betaald?** ZiNL wijst het geld toe aan de SVB/het CAK, in lijn met het opgestelde contract tussen het zorgkantoor en het wooninitiatief. Op basis van het contract betaalt de SVB/het CAK het geld uit aan het wooninitiatief.
- **Hoe wordt er betaald?** De SVB bevoorschot het wooninitiatief.

Toekennen

Betalen

Verantwoorden

- **Door wie wordt er verantwoord?** Het wooninitiatief verantwoordt waar de kwaliteitsgelden aan zijn besteed.
- **Aan wie wordt er verantwoord?** Het zorgkantoor controleert of de kwaliteitsgelden doelmatig zijn besteed.
- **Hoe wordt er verantwoord?** Verantwoording vindt achteraf plaats middels een kwaliteitsverslag, verantwoordingsmodel en risicogestuurd locatiebezoeken.

Correctie

- **Hoe wordt er eventueel gecorrigeerd?** Extra beschikbaar gestelde middelen die niet in lijn met het kwaliteitsplan en de afspraak met het zorgkantoor zijn ingezet worden (zoals vooraf afgesproken) teruggevorderd of verrekend. Een terugvordering vindt plaats door het wooninitiatief aan het zorgkantoor.

2

Toekenning aan wooninitiatief met het Zorginstituut Nederland als controlerende partij

- **Aan wie wordt er toegekend?** De kwaliteitsgelden worden gebundeld toegekend aan een kleinschalig wooninitiatief. Dat wil zeggen dat het wooninitiatief een bevoorschotting ontvangt, in lijn met het opgestelde (mogelijk meerjaren)contract.
 - **Door wie wordt er toegekend?** ZiNL controleert of het kleinschalig wooninitiatief in aanmerking komt voor de extra kwaliteitsgelden.
 - **Op basis waarvan wordt er toegekend?** De kwaliteitsgelden worden door ZiNL toegekend op basis van een kwaliteitsplan dat het wooninitiatief opstelt (inclusief verantwoordingsmodel) en een locatiebezoek. Het wooninitiatief dient pgb-Wlz gefinancierde zorg te verlenen aan cliënten met een zorgprofielindicatie van VV4 of hoger.
 - **Door wie wordt er betaald?** ZiNL wijst het geld direct toe aan het wooninitiatief op basis van het contract.
 - **Hoe wordt er betaald?** ZiNL bevoorschot het wooninitiatief.
-
- **Door wie wordt er verantwoord?** Het wooninitiatief moet zelf verantwoorden waar de kwaliteitsgelden aan zijn besteed.
 - **Aan wie wordt er verantwoord?** ZiNL controleert of de kwaliteitsgelden doelmatig zijn besteed.
 - **Hoe wordt er verantwoord?** Verantwoording vindt achteraf plaats middels een kwaliteitsverslag, verantwoordingsmodel en risicogestuurde locatiebezoeken.
-
- **Hoe wordt er eventueel gecorrigeerd?** Extra beschikbaar gestelde middelen die niet in lijn met het kwaliteitsplan en de afspraak met ZiNL zijn ingezet worden (zoals vooraf afgesproken) teruggevorderd of verrekend. Een terugvordering vindt plaats door het wooninitiatief aan ZiNL.

Toekennen

Betalen

Verantwoorden

Correctie

3

Toekenning aan wooninitiatief met nieuwe organisatie als controlerende partij

- **Aan wie wordt er toegekend?** De kwaliteitsgelden worden gebundeld toegekend aan een kleinschalig wooninitiatief. Dat wil zeggen dat het wooninitiatief een bevoorschotting ontvangt, in lijn met het opgestelde (mogelijk meerjaren)contract.
- **Door wie wordt er toegekend?** De nieuwe organisatie controleert of het kleinschalig wooninitiatief in aanmerking komt voor de extra kwaliteitsgelden.
- **Op basis waarvan wordt er toegekend?** De kwaliteitsgelden worden door het zorgkantoor toegekend op basis van een kwaliteitsplan dat het wooninitiatief opstelt (inclusief verantwoordingsmodel) en een locatiebezoek. Het wooninitiatief dient pgb-Wlz gefinancierde zorg te verlenen aan cliënten met een zorgprofielindicatie van VV4 of hoger.
- **Door wie wordt er betaald?** ZiNL wijst de totale gelden voor het kwaliteitskader toe aan de nieuwe organisatie. Deze wijst het geld direct toe aan het wooninitiatief op basis van het contract.
- **Hoe wordt er betaald?** De nieuwe organisatie bevoorschot het wooninitiatief.
- **Door wie wordt er verantwoord?** Het wooninitiatief moet zelf verantwoorden waar de kwaliteitsgelden aan zijn besteed.
- **Aan wie wordt er verantwoord?** De nieuwe organisatie controleert of de kwaliteitsgelden doelmatig zijn besteed.
- **Hoe wordt er verantwoord?** Verantwoording vindt achteraf plaats middels een kwaliteitsverslag en het gesprek hierover.
- **Hoe wordt er eventueel gecorrigeerd?** Extra beschikbaar gestelde middelen die niet in lijn met het kwaliteitsplan en de afspraak met de nieuwe organisatie zijn ingezet worden (zoals vooraf afgesproken) teruggevorderd of verrekend. Een terugvordering vindt plaats door het wooninitiatief aan de nieuwe organisatie.

Toekennen

Betalen

Verantwoorden

Correctie

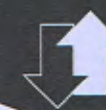

4

Toekenning aan budgethouder met individuele verantwoording door declaraties

- **Aan wie wordt er toegekend?** De kwaliteitsgelden worden individueel toegekend aan een budgethouder. Dat wil zeggen dat er een nieuwe toekenningsbeschikking wordt afgegeven inclusief de kwaliteitsgelden.
- **Door wie wordt er toegekend?** Het zorgkantoor controleert of de budgethouder in aanmerking komt voor de extra kwaliteitsgelden.
- **Op basis waarvan wordt er toegekend?** Het zorgkantoor beoordeelt of het gaat om Wlz-budgethouders met een zorgprofielindicatie VV4 of hoger die in een kleinschalig wooninitiatief wonen. Indien aan de voorwaarden wordt voldaan, ontvangt de budgethouder een nieuwe toekenningsbeschikking. Hierin zijn de extra kwaliteitsgelden bij het pgb opgeteld. Er wordt geen beoordeling gedaan op kwaliteitsplannen.
- **Door wie wordt er betaald?** ZINL wijst het geld toe aan de SVB. Op basis van declaraties van uitgaven gericht op kwaliteit betaalt de SVB het geld uit aan het wooninitiatief.
- **Hoe wordt er betaald?** De budgethouder dient declaraties in bij de SVB. De SVB toetst de declaraties en keert uit indien de declaratie voldoet aan de eisen en het geormerkte budget kwaliteitsgelden toereikend is.
- **Door wie wordt er verantwoord?** De budgethouder verantwoordt zelf door aan te geven waar de declaraties aan zijn besteed.
- **Aan wie wordt er verantwoord?** De SVB beoordeelt of de kwaliteitsgelden doelmatig zijn besteed.
- **Hoe wordt er verantwoord?** Op basis van de ontvangen details, controleert de SVB of de gedeclareerde kosten zijn gericht op kwaliteitsverbetering.
- **Hoe wordt er eventueel gecorrigeerd?** In principe vindt er geen correctie plaats omdat er niet wordt uitgekeerd indien er niet aan de criteria voldaan wordt.

Toekennen

Betalen

Verantwoorden

Correctie

Toetsingskader voorgestelde scenario's (1 van 5)

Beoordeling per oplossingsrichting
 -- Zeer negatieve beoordeling
 - Gematigd negatieve beoordeling
 0 Neutrale beoordeling
 + Gematigd positieve beoordeling
 ++ Zeer positieve beoordeling

Stakeholder-perspectief	Wegingscriterium	1 ZIN-procedure	2 Zorginstituut Nederland	3 Nieuwe organisatie	4 Individuele budgethouder	Opmerkingen
Wooninitiatief	De wijze van verantwoording in het scenario doet recht aan de daadwerkelijk geleverde kwaliteit van zorg	+	+	+	0	D.m.v. een kwaliteitsplan en -verslag i.c.m. locatiebezoeken kan een beeld worden verkregen van de kwaliteit van zorg. Declaraties door budgethouders zonder enige toelichting bieden hierin zeer beperkt inzicht.
Controlerende instantie/ organisatie(s)	Het scenario sluit aan bij wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden tot sturing en controle	-	--	--	-	Er is momenteel geen relatie tussen wooninitiatieven en zorgkantoren/ZiNL/de nieuwe organisatie. Dit zou ingericht moeten worden voor het aanleveren van kwaliteitsplannen en -verslagen, waarbij voor ZiNL en een nieuwe organisatie alle bevoegdheden en verantwoordelijkheden nog moeten worden opgesteld. Zorgkantoren hebben reeds de bevoegdheid om kwaliteitsplannen- en verslagen te beoordelen, maar nog niet voor budgethouders. Budgethouders declareren reeds zorg bij de SVB. Echter, zullen toekenning en terugvordering door de SVB ook om een aanpassing van taken vragen.
Zorgstelsel in zijn geheel	Het scenario draagt bij aan de doelmatigheid van zorg	+	+	+	0	Toekenning op locatieniveau leidt tot het bundelen van de middelen, waardoor het effectiever ingezet kan worden. Toekenning op budgethouderniveau versnipperd de gelden.
	Het scenario verhoogt de administratieve lasten zo beperkt mogelijk voor alle partijen	0	0	0	-	Het opstellen en beoordelen van kwaliteitsplannen en -verslagen en het uitvoeren van locatiebezoeken leidt tot een toename in administratieve lasten voor zorgkantoren/ZiNL/de nieuwe organisatie en voor wooninitiatieven. Toekenning op budgethouderniveau leidt ook tot administratieve lasten. Dit scenario vraagt gedetailleerde administratie van de cliënt en de zorgverlener over de besteding van de middelen, waarbij een onderscheid gemaakt moet worden tussen uitgaven aan reguliere zorg en kwaliteitsverbetering.

Toetsingskader voorgestelde scenario's (2 van 5)

Beoordeling per oplossingsrichting

- Zeer negatieve beoordeling
- Gematigd negatieve beoordeling
- 0 Neutrale beoordeling
- + Gematigd positieve beoordeling
- ++ Zeer positieve beoordeling

Stakeholder-perspectief	Wegingscriterium	1 ZIN- procedure	2 Zorginstituut Nederland	3 Nieuwe organisatie	4 Individuele budgethouder	Opmerkingen
Zorgstelsel in zijn geheel	Het scenario biedt ruimte voor moderne wijzen van verantwoording van kwaliteit (bijvoorbeeld het gebruik van narratieve informatie)	+	+	+	-	Verantwoording middels een kwaliteitsplan en –verslag en locatiebezoeken biedt mogelijkheden om nieuwe vormen van verantwoording toe te passen (zoals het gebruik van narratieve informatie) en kijkt niet alleen naar cijfers. Het declareren van zorgfacturen biedt deze kans niet, dit zou immers een enorme belasting van de controlerende partij vragen.
	Het scenario sluit aan bij sturing en verantwoording zoals dat bij ZIN gehanteerd wordt (d.w.z.: biedt de mogelijkheid tot sturing op en inzicht in de resultaten)	++	+	+	-	Scenario 1 sluit zo veel als mogelijk en wenselijk aan bij de ZIN-systematiek. Dit geldt ook voor scenario 2 en 3, hoewel daarbij een andere controlerende partij wordt aangesteld. Scenario 4 sluit aan bij de pgb-systematiek en heeft daarmee een geheel andere verantwoordingscyclus waarbij sturing nauwelijks mogelijk is.
	Het scenario minimaliseert de kans op frauduleus/foutief gebruik van de middelen	+	+	+	--	Kwaliteitsplannen en -verslagen i.c.m. locatiebezoeken bieden inzicht in de kwaliteitsverbetering en borgt enige mate van controle. Risicogestuurd werken helpt om gericht de controle op te schalen. 100% zekerheid op de feitelijke levering kan echter niet geboden worden. Bij het uitkeren middels declaraties vindt helemaal geen controle plaats op feitelijke levering. Er is ook geen mogelijkheid tot inhoudelijke gesprekken.

Toetsingskader voorgestelde scenario's (3 van 5)

Beoordeling per oplossingsrichting
 -- Zeer negatieve beoordeling
 - Gematigd negatieve beoordeling
 0 Neutrale beoordeling
 + Gematigd positieve beoordeling
 ++ Zeer positieve beoordeling

Stakeholder-perspectief	Wegingscriterium	1 ZIN- procedure	2 Zorginstituut Nederland	3 Nieuwe organisatie	4 Individuele budgethouder	Opmerkingen
Zorgstelsel in zijn geheel	Het scenario is gemakkelijk implementeerbaar	0	-	--	+	<p>Voor scenario 4 is er reeds een infrastructuur beschikbaar om de gelden op budgethouderniveau uit te keren. Dit scenario vergt een rolverandering voor de SVB, ICT-aanpassingen en duidelijke criteria voor de besteding van de middelen en een IT-portaal waarin budgethouders hun declaraties kunnen invoeren.</p> <p>Scenario 1 leidt tot meer implementatielasten, o.a. omdat er (naast bovengenoemde aanpassingen) ook een relatie tussen wooninitiatief en zorgkantoor vereist is en de betaling op locatieniveau mogelijk gemaakt moet worden. Kennis en kunde omtrent sturing en verantwoording is al beschikbaar bij de zorgkantoren.</p> <p>Sturing en controle door ZiNL vraagt om een grotere implementatieopgave omdat zij nog geen rol hebben in deze cyclus en er contractuele of subsidierelaties met wooninitiatieven moeten worden ingericht.</p> <p>Voor een nieuwe organisatie is de implementatieopgave het grootst omdat zowel de ICT, de capaciteit als de juridische borging geregeld dient te worden.</p>

Toetsingskader voorgestelde scenario's (4 van 5)

Beoordeling per oplossingsrichting

--	Zeer negatieve beoordeling
-	Gematigd negatieve beoordeling
0	Neutrale beoordeling
+	Gematigd positieve beoordeling
++	Zeer positieve beoordeling

Stakeholder-perspectief	Wegingscriterium	1 ZIN- procedure	2 Zorginstituut Nederland	3 Nieuwe organisatie	4 Individuele budgethouder	Opmerkingen
Zorgstelsel in zijn geheel	Het scenario beperkt kosten voor alle partijen (zowel eenmalige implementatiekosten als doorlopende uitvoeringskosten)	0	-	--	0	Scenario 1, 2 en 3 vragen een relatief grote implementatieslag (zie vorig criterium) en een redelijke uitvoeringslast, omdat er jaarlijks kwaliteitsplannen- en verslagen en locatiebezoeken plaatsvinden die tijd vragen van de controlerende organisatie en wooninitiatieven. De implementatiekosten voor opleiding van personeel zullen het laagst zijn wanneer gebruik wordt gemaakt van de kennis en kunde reeds beschikbaar bij de zorgkantoren. Scenario 4 heeft het minst implementatielasten en daarmee ook het minst implementatiekosten. Echter, er is wel een hoog implementatierisico vanwege stabiele ICT en een rolverandering voor SVB (die juridisch geborgd moet worden). De uitvoering van dit scenario zal vooral administratief veel vragen van budgethouders en de SVB.
	Het scenario biedt zowel juridische als praktische mogelijkheden tot een vaste overlegstructuur tussen zorgkantoren en zorgaanbieders	++	0	0	--	Scenario 1 biedt uiteraard veel mogelijkheden tot een vaste overlegstructuur. Wanneer de sturing en controle niet door zorgkantoren wordt uitgevoerd, is dit niet het geval (scenario 2 en 3). Bij toekenning op budgethouderniveau vindt überhaupt geen overleg plaats met zorgaanbieders en is dus zeker geen sprake van een vaste overlegstructuur.

Toetsingskader voorgestelde scenario's (5 van 5)

Beoordeling per oplossingsrichting
 -- Zeer negatieve beoordeling
 - Gematigd negatieve beoordeling
 0 Neutrale beoordeling
 + Gematigd positieve beoordeling
 ++ Zeer positieve beoordeling

Stakeholder-perspectief	Wegingscriterium	1 ZIN- procedure	2 Zorginstituut Nederland	3 Nieuwe organisatie	4 Individuele budgethouder	Opmerkingen
Zorgstelsel in zijn geheel	Het scenario is eenduidig en helder te begrijpen voor de betrokkenen (d.w.z.: er is geen sprake van uitzonderingen op de regels)	+	0	0	0	Scenario 1, 2 en 3 sluiten aan bij de ZIN-systematiek, wat eenvoudig in het zorgstelsel bevordert. Het beleggen van taken bij een nieuwe partij (scenario 2 en 3) kan tot complexiteit in het zorgstelsel en daarmee een minder begrijpelijke route leiden. Het is daarentegen wel altijd duidelijk welke eisen er worden gesteld aan de kwaliteitsgelden. Scenario 4 sluit tevens aan bij een reeds bestaand proces. Echter, hierbij kan het voor de budgethouder onduidelijk zijn welke eisen er gesteld worden aan de kwaliteitsgelden en waarom dit op bepaalde punten toch afwijkt van het reguliere pgb-proces.
	Het scenario leidt niet tot een vertraging van het beschikbaar komen van de kwaliteitsgelden	++	++	++	0	Bij scenario 1, 2, en 3 worden de kwaliteitsmiddelen vooraf beschikbaar gesteld. Dat wil zeggen dat de gelden aan het begin van het jaar worden uitgekeerd. Bij uitbetaling o.b.v. declaraties zijn de kwaliteitsmiddelen pas definitief beschikbaar nadat het uitgegeven, gedeclareerd en goedgekeurd is.
	Er is voldoende draagvlak voor het scenario	+	-	--	--	Het beleggen van de controlerende taak bij ZINL of een nieuwe organisatie is niet gewenst in het veld omdat dit het zorgstelsel onnodig complex maakt. Vooral het inrichten van een nieuwe organisatie is ongewenst. Daarnaast is er weinig draagvlak om meer administratieve lasten bij de budgethouder te leggen. Dat betekent dat scenario 3 en 4 op weinig draagvlak kunnen rekenen.

II. Gedetailleerde beschrijving voorkeursscenario

Toelichting gedetailleerde beschrijving voorkeursscenario

De volgende pagina's geven een toelichting per processtap

In deze bijlage is iedere processtap nader uitgewerkt. Per processtap zijn de volgende vier onderwerpen opgenomen.

1. BESCHRIJVING PROCESSTAP

2. SPELREGELS EN
UITGANGSPUNTEN

3. BENODIGDE STAPPEN VOOR
SUCCESVOLLE IMPLEMENTATIE

4. TOETSING PROCESSTAP

- Beschrijving processtap:** Een visuele weergave van de substappen binnen deze processtap. Hierin is in meer detail weergegeven welke stappen worden ondernomen door welke partijen.
- Spelregels en uitgangspunten:** Een overzicht van spelregels binnen deze processtap en uitgangspunten waarbinnen deze processtap wordt uitgevoerd.
- Benodigde stappen voor succesvolle implementatie:** Een overzicht van zaken die moeten worden ingeregeld om deze processtap te implementeren. Het gaat daarbij o.a. om aanpassingen in bevoegdheden/verantwoordelijkheden, contact- en betalingsverkeer en het ontwikkelen van ICT en documentatie.
- Toetsing processtap:** Een tabel waarin de processtap wordt getoetst aan de hand van criteria. De tabel aan de rechterzijde van deze pagina geeft hier meer uitleg over.

Toetsingscriterium	Toelichting op criterium
Implementatie – bijvoorbeeld het aanpassen van ICT, ontwikkelen van instrumenten, aantrekken/opleiden van mensen en juridische implicaties	Dit criterium beantwoordt de vraag hoeveel werk nodig is om deze processtap voor te bereiden. Het gaat hierbij om zowel workload als kosten.
Uitvoering – bijvoorbeeld onderhoud van ICT en inzet van personeel	Dit criterium beantwoordt de vraag hoeveel werk nodig is om deze processtap uit te voeren na implementatie. Het gaat hierbij tevens om zowel workload als kosten.
Indien relevant: Fraudegevoeligheid Draagvlak	Indien relevant voor de betreffende processtap, wordt ook antwoord gegeven op de vraag hoe fraudegevoelig de processtap is en hoeveel draagvlak er voor de processtap is.

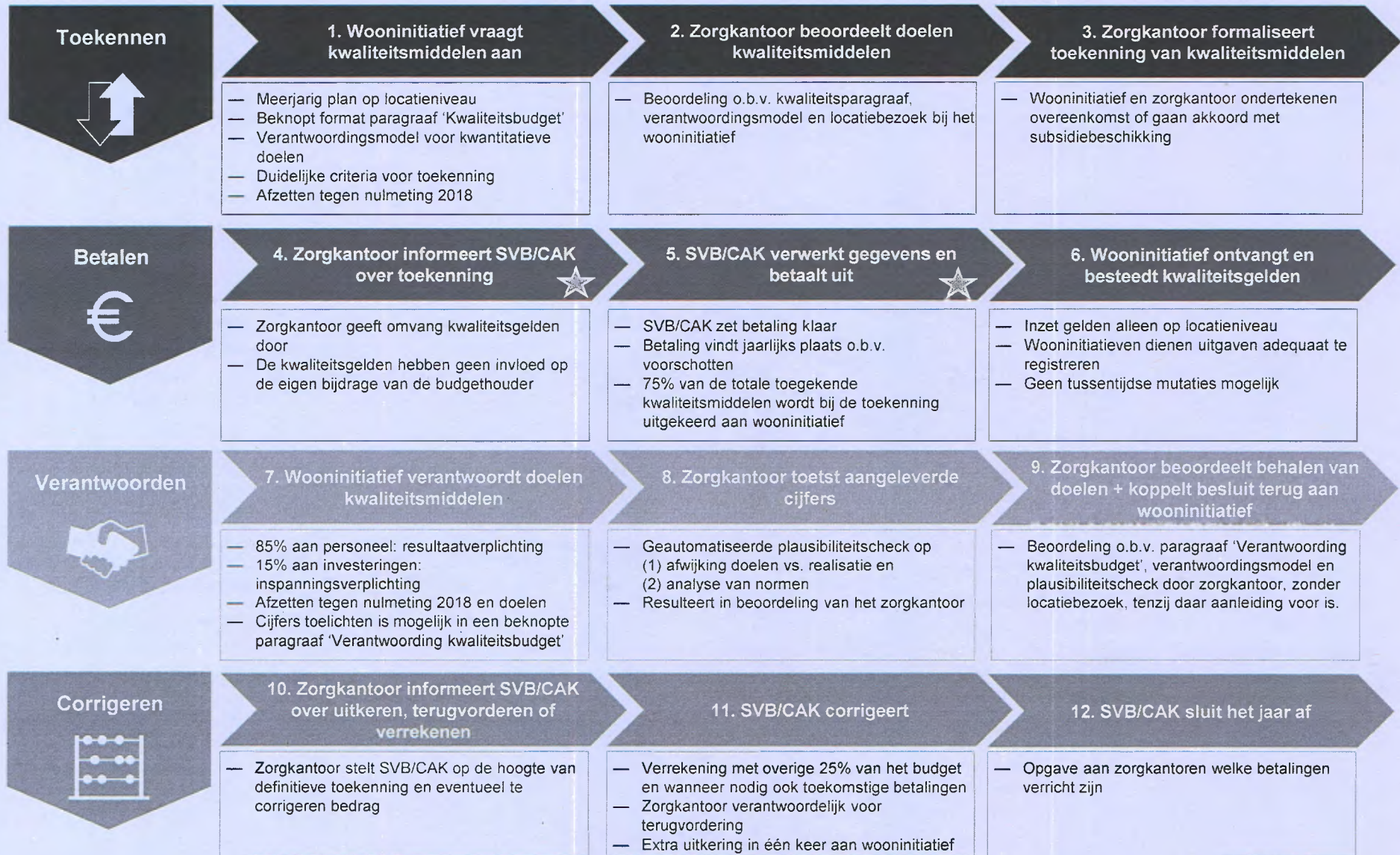
Hierbij wordt de volgende score gehanteerd:

- Negatief
- Neutraal
- Positief

Op de volgende pagina leest u eerst nogmaals de twaalf processtappen. Op de pagina daarna zijn twee mogelijke tijdslijnen visueel weergegeven waarin deze processtappen kunnen worden doorlopen. Daarna leest u per pagina de uitwerking van één processtap (processtap 11 en 12 zijn samen op één pagina beschreven).

De twaalf stappen in het voorkeursscenario

★ = uitvoeringsvarianten uitvoerende partij: SVB of CAK

Bijlage II. Gedetailleerde beschrijving voorkeursscenario

Er zijn twee tijdslijnen mogelijk met verschillende startdatum en cyclusduur, afhankelijk van het besluit van het ministerie van VWS

De twee onderstaande tijdslijnen zijn:

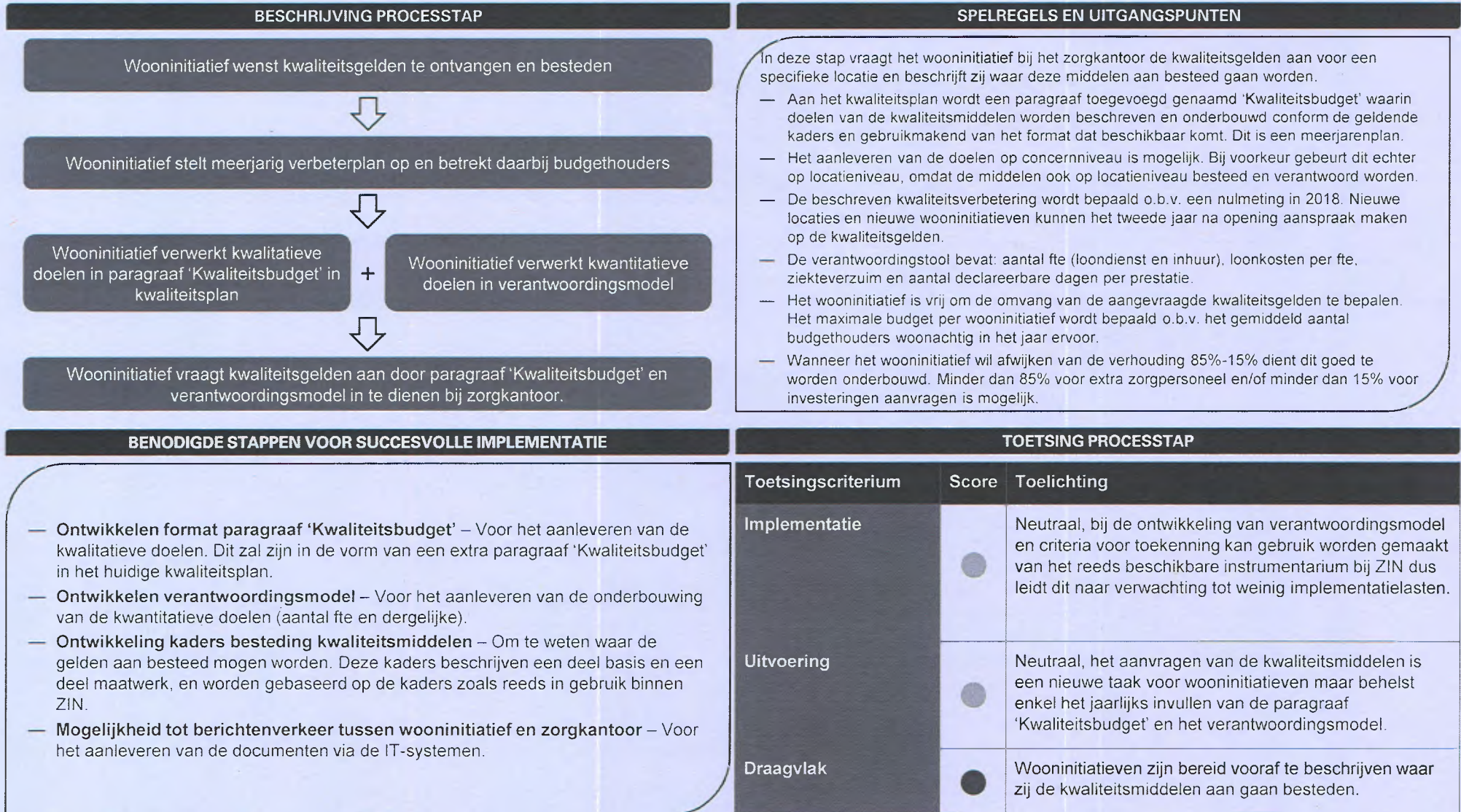
— **Tijdslijn 1:** Een tijdslijn die rekening houdt met implementatie per 01-07-2020 en een cyclus van 1,5 jaar. Dat wil zeggen dat wooninitiatieven in de eerste cyclus vanaf 01-07-2020 tot 31-12-2021 de kwaliteitsgelden kunnen besteden.

— **Tijdslijn 2:** Een tijdslijn overeenkomstig met het kalenderjaar, die men zal hanteren wanneer het scenario per 01-01-2021 wordt geïmplementeerd. Dat wil zeggen dat wooninitiatieven in de eerste cyclus van 01-01-2021 tot 31-12-2021 de kwaliteitsgelden kunnen besteden.

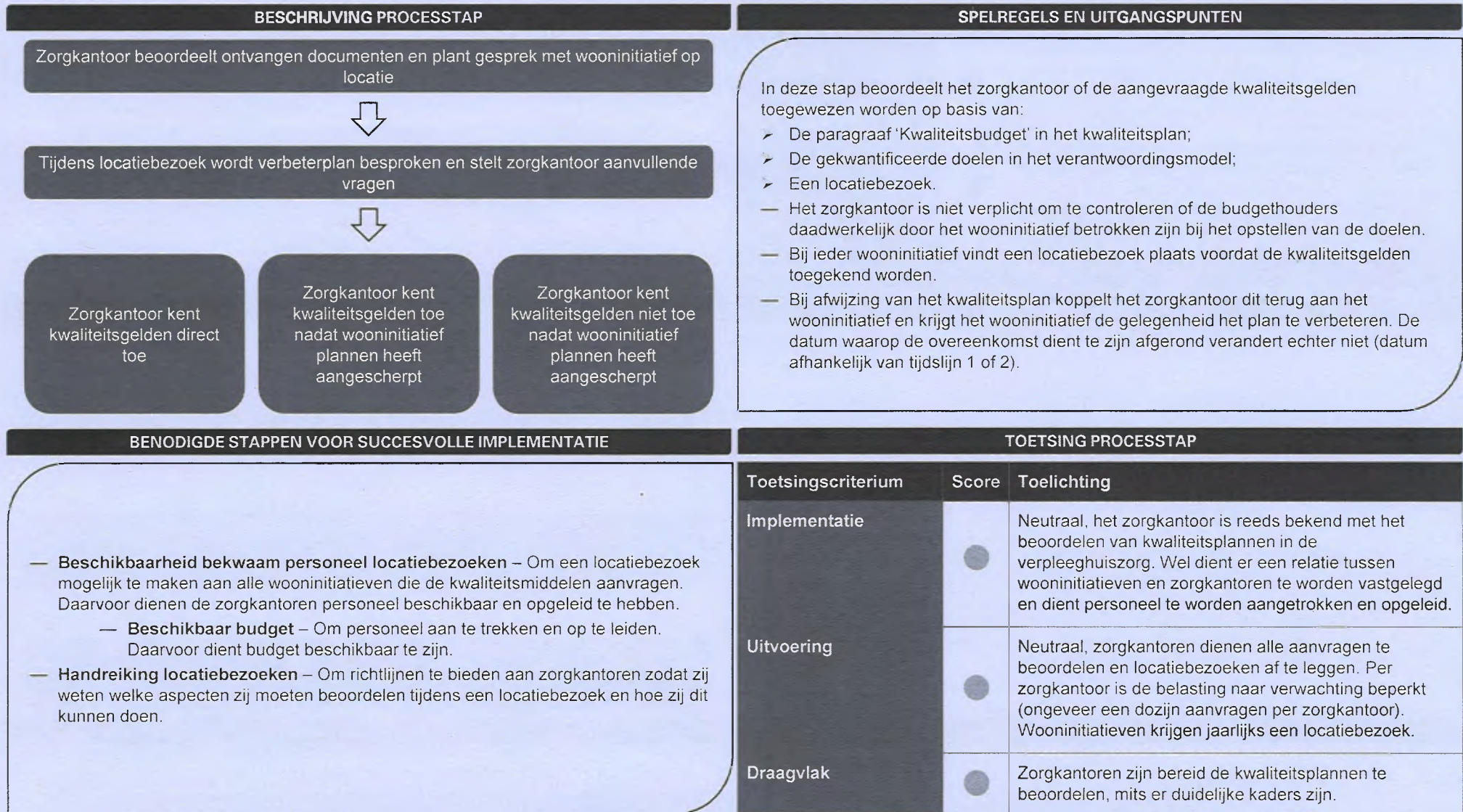
Tijdslijn 1	2020												2021												2022					
	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	April				
Toekennen	Stap 1		Stap 2+3																											
Betalen					Stap 4, 5+6		Stap 6																							
Verantwoorden																									Stap 7		Stap 8		Stap 8+9	
Corrigeren																														Stap 10, 11+12

Tijdslijn 2	2020												2021												2022					
	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	April				
Toekennen							Stap 1		Stap 2+3																					
Betalen									Stap 4, 5+6		Stap 6																			
Verantwoorden																									Stap 7		Stap 8		Stap 8+9	
Corrigeren																														Stap 10, 11+12

Processtap 1: Wooninitiatief vraagt kwaliteitsmiddelen aan

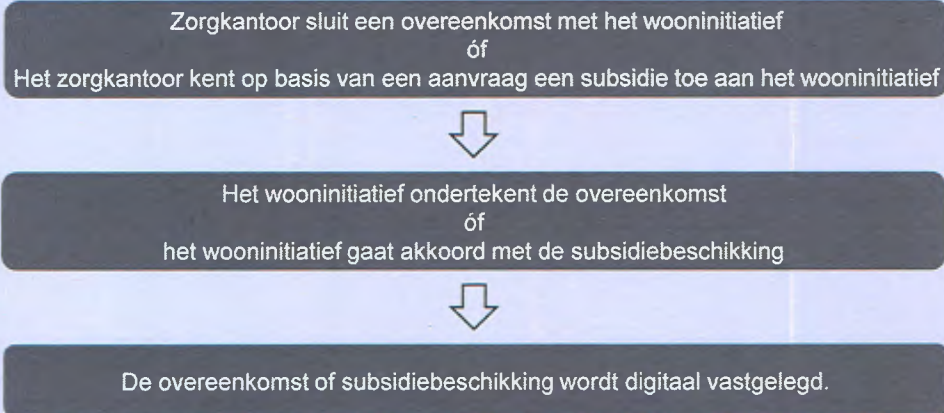

Processtap 2: Zorgkantoor beoordeelt doelen kwaliteitsmiddelen

Processtap 3: Zorgkantoor formaliseert toekenning van kwaliteitsmiddelen

BESCHRIJVING PROCESSTAP

SPELREGELS EN UITGANGSPUNTEN

In deze stap wordt de toekenning van de kwaliteitsmiddelen aan het wooninitiatief geformaliseerd door het sluiten van een overeenkomst of het toekennen van een subsidiebeschikking.

— **Overeenkomst:** De afspraken over de toekenning liggen vast in een overeenkomst. In de overeenkomst moeten de taak, de rol en de bevoegdheden van alle betrokken partijen goed worden vastgelegd.

Of:

— **Subsidie:** In overeenstemming met de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht dienen de regels te worden opgenomen over de aanvraag, verlening, weigering, verplichtingen van de subsidieontvanger, verantwoording, subsidievaststelling en eventuele terugvordering. In de subsidiebeschikking worden de ter uitvoering van de subsidie te verrichten activiteiten opgenomen.

BENODIGDE STAPPEN VOOR SUCCESVOLLE IMPLEMENTATIE

Wanneer wordt gekozen voor een overeenkomst:

— **Overeenkomst** – Om vast te leggen dat het gaat om een toekenning van extra middelen die beschikbaar worden gesteld op basis van vooraf kenbaar gemaakte procedures en criteria, waar de wooninitiatieven voor in aanmerking kunnen komen.

Of, wanneer wordt gekozen voor een subsidie:

— **Subsidie** – Om een wettelijk voorschrift te bieden dat stelt voor welke activiteiten de subsidie wordt verleend. De zorgkantoren hebben dit voorschrift nodig om een subsidie te kunnen verstrekken.

Altijd:

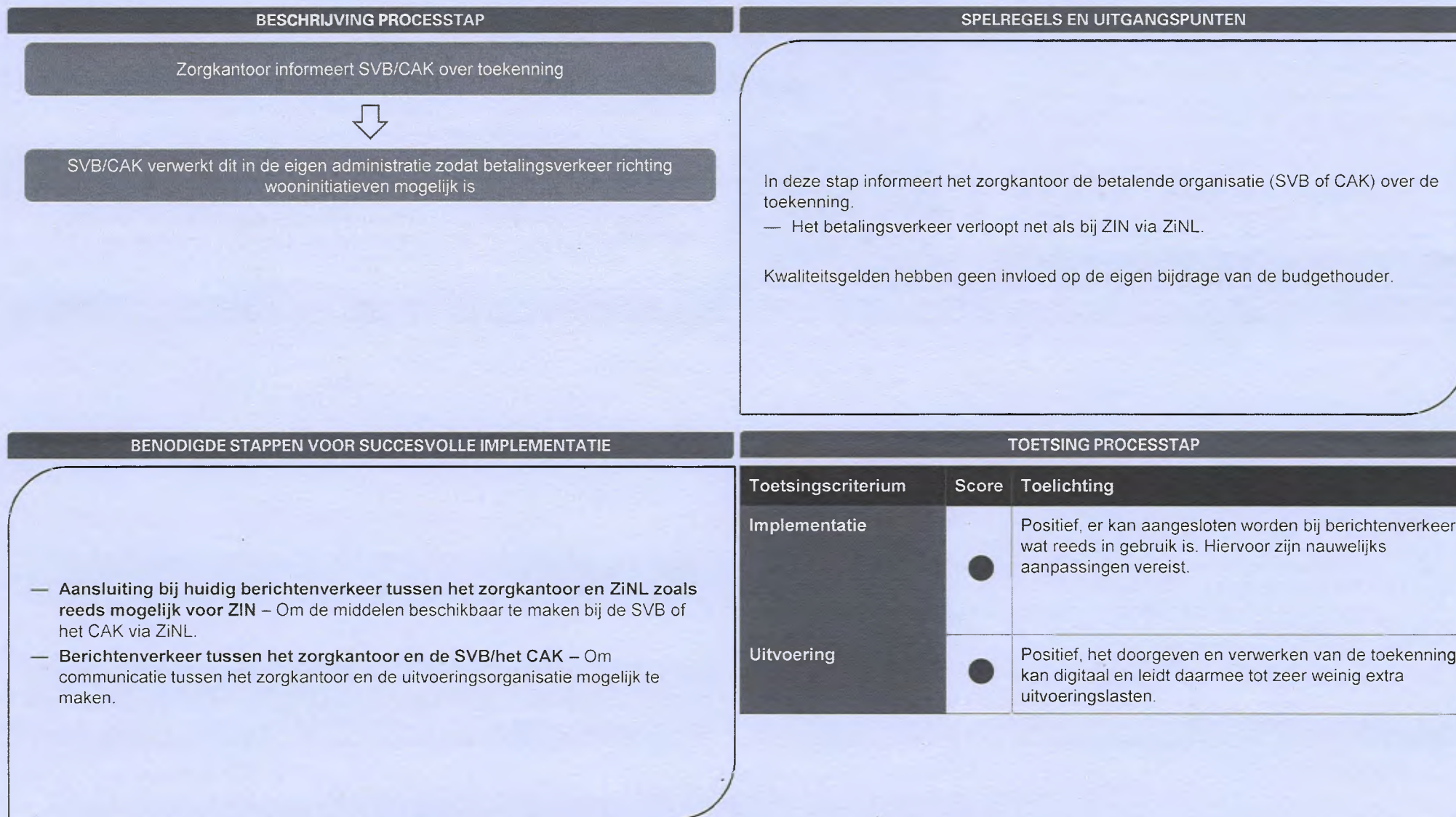
— **Opstellen van een standaard overeenkomst of subsidiebeschikking** – Om een basis te leggen voor de verantwoording en eventuele terugvordering. De zorgkantoren kunnen deze standaard overeenkomst/subsidiebeschikking hanteren. Het dient dan ook de juiste voorwaarden te bevatten.

— **Vastleggen van overeenkomst/subsidie in de systemen** – Om het digitaal vastleggen van de overeenkomst/subsidie door zorgkantoren mogelijk te maken.

TOETSING PROCESSTAP

Toetsingscriterium	Score	Toelichting
Implementatie	●	Positief, het opstellen en vastleggen van een standaard overeenkomst is eenvoudig te realiseren. Voor een subsidie geldt dat sprake kan zijn van een zuivere subsidierelatie; wanneer wenselijk, dient de subsidie vergezeld te gaan van een uitvoeringsovereenkomst.
Uitvoering	●	Positief, dit betreft enkel het wederzijds ondertekenen van een overeenkomst door wooninitiatief en zorgkantoor of het verstrekken van een subsidiebeschikking op basis van een aanvraag.
Draagvlak	●	Dit is afhankelijk van de vorm van de overeenkomst tussen het zorgkantoor en het wooninitiatief. Voor een overeenkomst is minder draagvlak onder de wooninitiatieven dan een subsidie.

Processtap 4: Zorgkantoor informeert SVB/CAK over toekenning

Processtap 5: SVB/CAK verwerkt gegevens en betaalt uit

BESCHRIJVING PROCESSTAP

CAK/SVB zet betaling klaar

Betaling wordt geautomatiseerd uitgevoerd

SPELREGELS EN UITGANGSPUNTEN

- In deze stap keert de SVB/het CAK de kwaliteitsgelden uit aan het wooninitiatief.
- Het wooninitiatief ontvangt aan de start van het jaar 75% van de aan haar totaal toegekende kwaliteitsmiddelen. De overige 25% wordt na afloop van het jaar uitgekeerd, na eventuele correctie.
 - Ondanks de mogelijkheid tot meerjarige toekenning, vindt uitbetaling jaarlijks plaats zodat het zorgkantoor de mogelijkheid heeft om tijdig middelen terug te vorderen. De terugvordering kan namelijk op verschillende wijzen plaatsvinden zoals in processtap 10 uiteen wordt gezet.

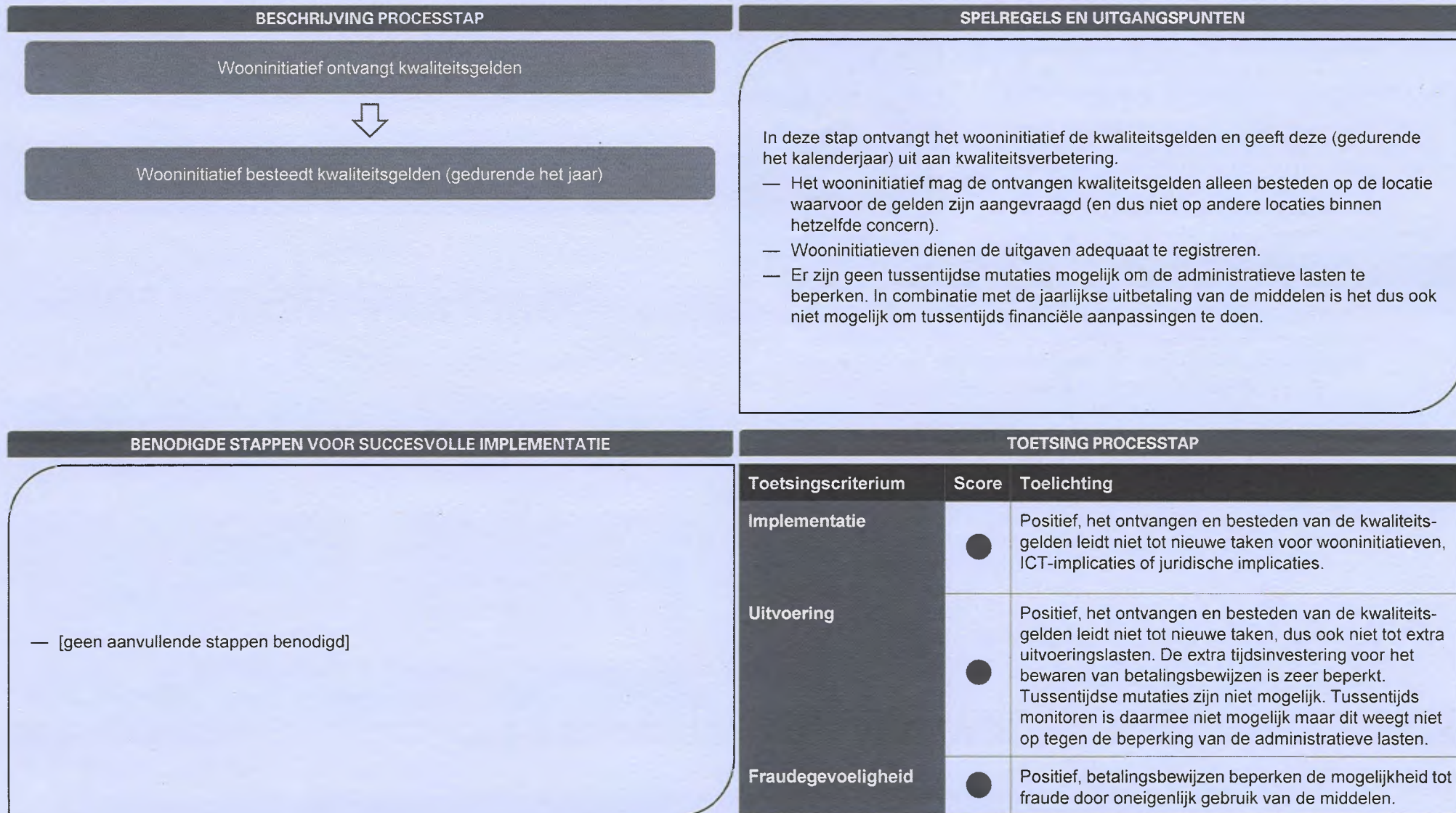
BENODIGDE STAPPEN VOOR SUCCESVOLLE IMPLEMENTATIE

- **Uitvoeringstoetsen** – Om te toetsen of het uitbetalen van kwaliteitsmiddelen op het niveau van een wooninitiatief uitvoerbaar is door het CAK of de SVB en welke gevolgen dit heeft. Daarvoor dient voor beide partijen een uitvoeringstoets uitgevoerd te worden. Uit deze toets blijken alle benodigde stappen voor succesvolle implementatie, waaronder:
 - **Het mogelijk maken van betalingsverkeer tussen SVB/CAK en wooninitiatieven** – Voor het overmaken van de middelen. Daarvoor dient betalingsverkeer op het niveau van wooninitiatieven mogelijk te zijn via IT-systemen.
- **Overeenkomst uitvoeringsrelatie met daarin toewijzen van nieuwe taken** – Om overeen te komen dat de nieuwe taken worden uitgevoerd door de SVB/het CAK. Voor het CAK dient het ministerie van VWS de nieuwe taken toe te wijzen, voor de SVB is dit het ministerie van Sociale Zekerheid en Werkgelegenheid.

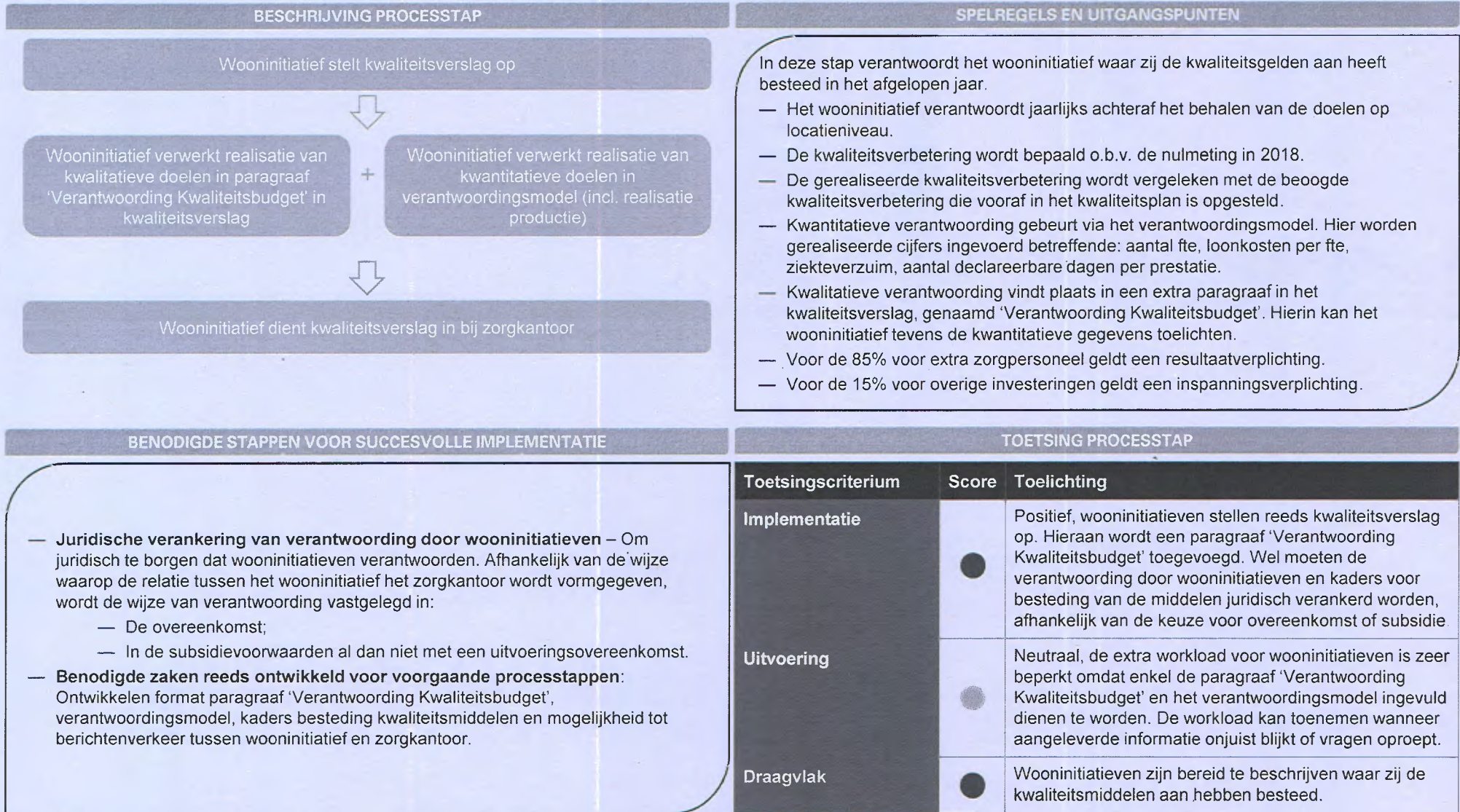
TOETSING PROCESSTAP

Toetsingscriterium	Score	Toelichting
Implementatie	●	De uitvoeringstoetsen zullen de implementatielast per organisatie uitwijzen. Naar verwachting behoeven ICT-systemen aanpassingen en dienen nieuwe taken juridisch verankerd te worden.
Uitvoering	●	De uitvoeringstoets zal dit uitwijzen per partij. Naar verwachting kunnen betalingen geautomatiseerd worden uitgevoerd, wat weinig uitvoeringslasten meebrengt.
Draagvlak	●	SVB en CAK erkennen dat deze taak belegd wordt bij één van hen, maar hebben uitdagingen ervaren rondom systeem-betrouwbaarheid en flexibiliteit. De uitvoeringstoets biedt inzicht in draagvlak binnen de organisaties.
Fraudegevoeligheid	●	Positief, betalingen worden geautomatiseerd uitgevoerd. De uitvoeringstoets wijst uit hoe betrouwbaar beide entiteiten de betalingen kunnen uitvoeren.

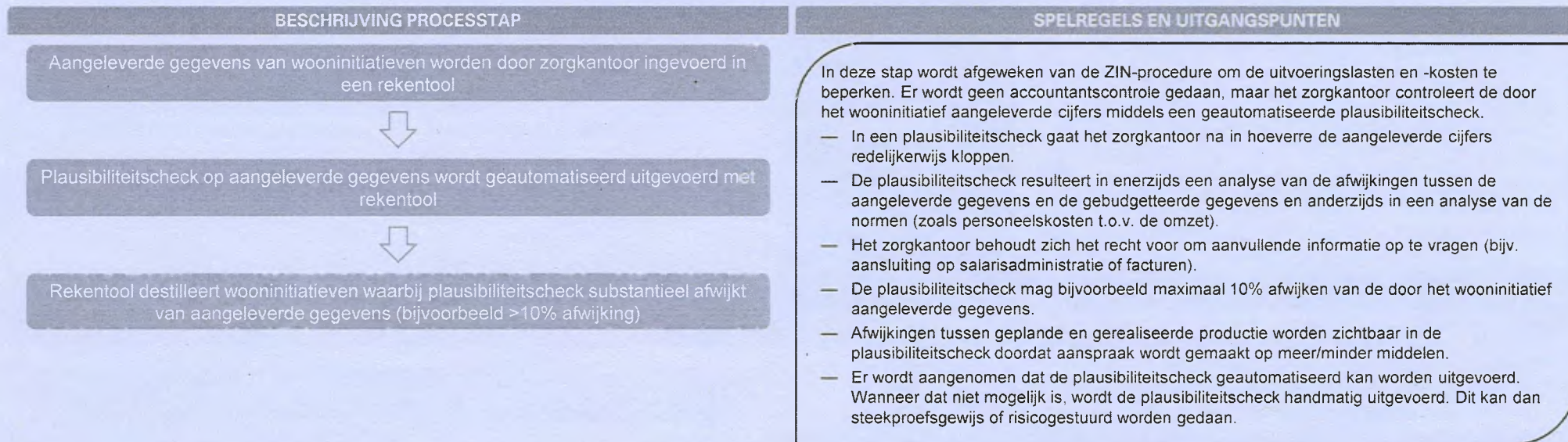
Processtap 6: Wooninitiatief ontvangt en besteedt kwaliteitsgelden

Processtap 7: Wooninitiatief verantwoordt doelen kwaliteitsmiddelen

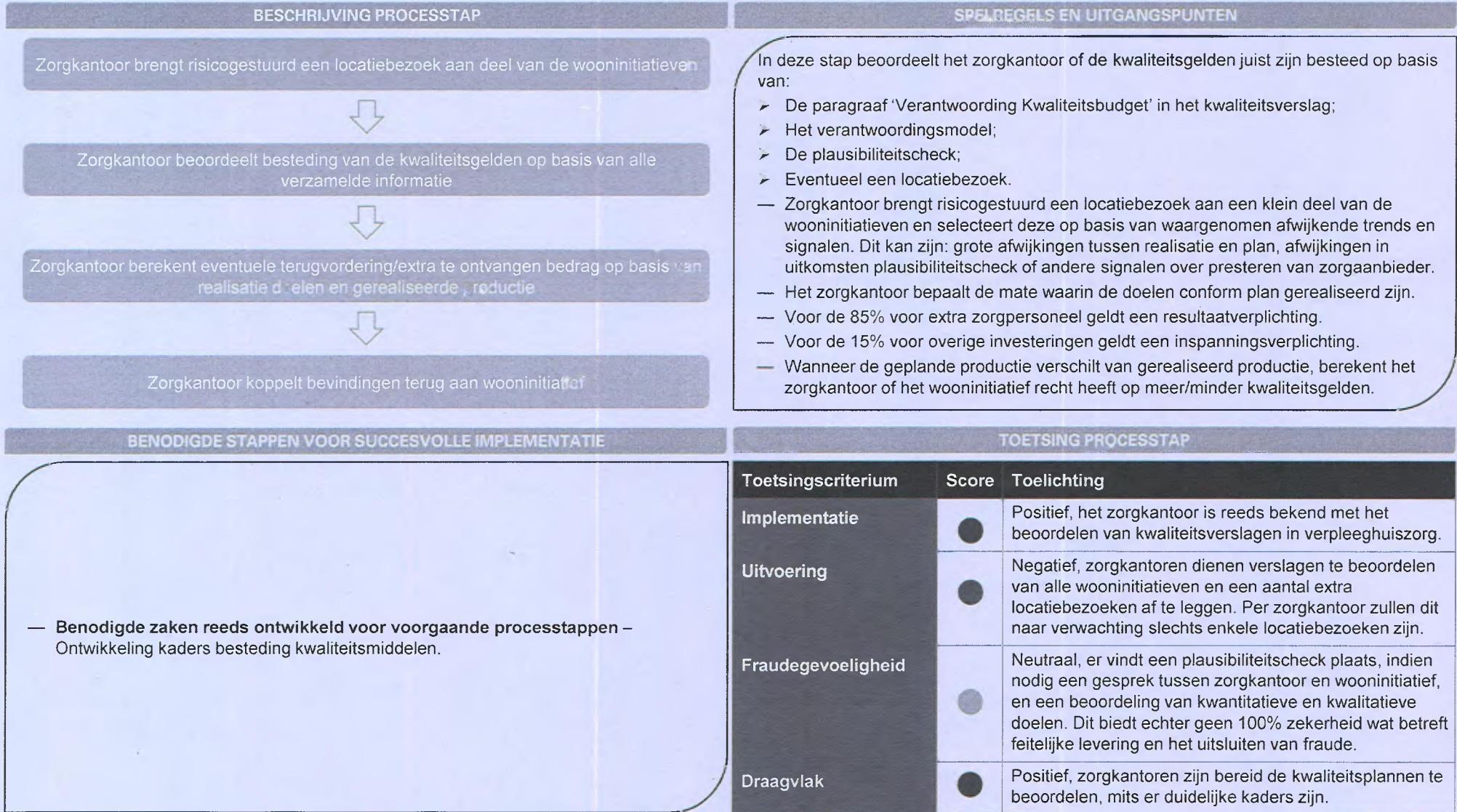

Processtap 8: Zorgkantoor toetst aangeleverde cijfers

BENODIGDE STAPPEN VOOR SUCCESVOLLE IMPLEMENTATIE	TOETSING PROCESSTAP		
<ul style="list-style-type: none"> — Geautomatiseerde analyse van aangeleverde gegevens in rekentool – Zodat alle aangeleverde gegevens kunnen worden geanalyseerd in een tool. — Juridische verankering van verantwoording door zorgkantoren – Zodat duidelijk is op welke wijze de zorgkantoren zich moeten verantwoorden over de (rechtmatige) besteding van de extra kwaliteitsgelden in hun bestaande verantwoording. — Benodigde zaken reeds ontwikkeld voor voorgaande processtappen – Ontwikkelen kaders besteding kwaliteitsmiddelen en mogelijkheid tot berichtenverkeer tussen wooninitiatief en zorgkantoor. 	Toetsingscriterium	Score	Toelichting
	Implementatie	●	Neutraal, de tool die geautomatiseerd de aangeleverde gegevens analyseert dient ontwikkeld te worden. In de overeenkomst of subsidievoorwaarden dient verankerd te worden hoe de verantwoording wordt ingericht, zoals de controle van de cijfers door zorgkantoren.
	Uitvoering	●	Positief, indien de analyse geautomatiseerd uitgevoerd wordt, leidt dit tot zeer weinig extra uitvoeringslasten.
	Fraudegevoeligheid	●	Een plausibiliteitscheck biedt een beeld van de juistheid van de gegevens, maar geen 100% zekerheid.
	Draagvlak	●	Het niet meer inzetten van een accountant leidt enerzijds tot lagere uitvoeringslasten, maar anderzijds tot minder zekerheid.

Processtap 9: Zorgkantoor beoordeelt behalen van doelen en koppelt terug

Processtap 10: Zorgkantoor informeert SVB/CAK

BESCHRIJVING PROCESSTAP

Zorgkantoor informeert SVB/CAK over de definitieve toekenning en te corrigeren bedrag

SPELREGELS EN UITGANGSPUNTEN

In deze stap informeert het zorgkantoor de betalende organisatie (SVB of CAK) over de definitieve toekenning en het te corrigeren bedrag.

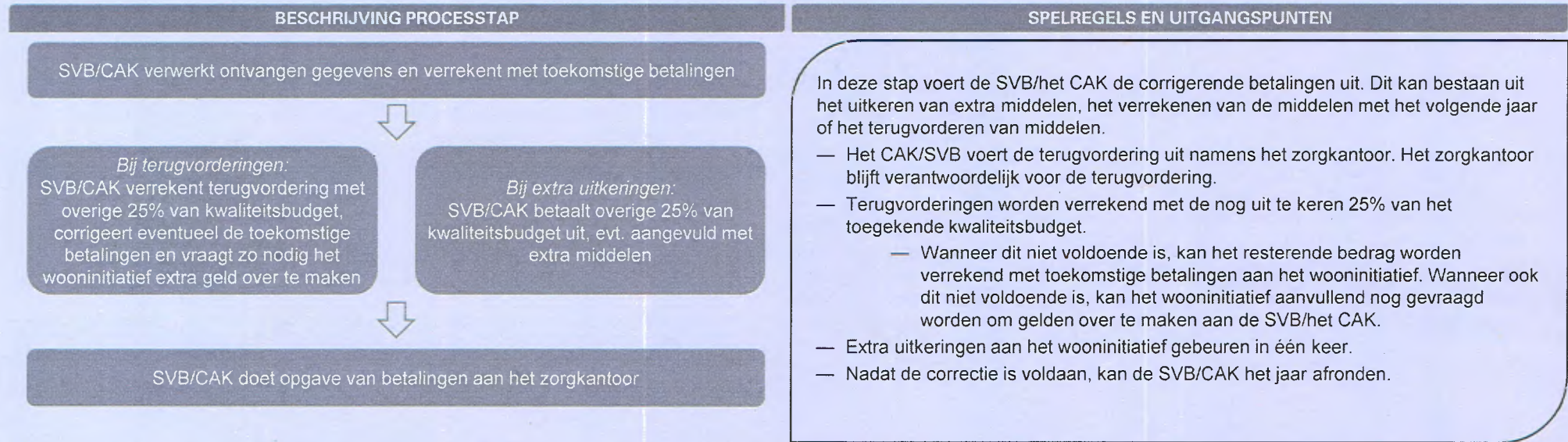
BENODIGDE STAPPEN VOOR SUCCESVOLLE IMPLEMENTATIE

- **Benodigde zaken reeds ontwikkeld voor voorgaande processtappen** – Afsluiten uitvoeringsovereenkomst met SVB/CAK, uitbreiding IT-portaal tussen zorgkantoor en SVB/CAK ter uitwisseling van berichten

TOETSING PROCESSTAP

Toetsingscriterium	Score	Toelichting
Implementatie	●	Positief, berichten- en betalingsverkeer loopt al tussen deze organisaties. Het dient enkel uitgebreid te worden om dit op het niveau van wooninitiatieven mogelijk te maken. De betrokken organisaties blijven in hun huidige rol.
Uitvoering	●	Positief, deze processtap kan geautomatiseerd worden uitgevoerd.

Processtap 11+12: SVB/CAK corrigeert en sluit het jaar af

BENODIGDE STAPPEN VOOR SUCCESVOLLE IMPLEMENTATIE	TOETSING PROCESSTAP												
<p>— Benodigde zaken reeds ontwikkeld voor voorgaande processtappen – Berichtenverkeer Zorgkantoor en SVB/CAK</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Toetsingscriterium</th> <th>Score</th> <th>Toelichting</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Implementatie</td> <td style="text-align: center;">●</td> <td>De uitvoeringstoets zal dit uitwijzen per partij. Naar verwachting zijn implementatielasten bij het CAK lager omdat het CAK reeds middelen terugvordert. De SVB doet dit nog niet.</td> </tr> <tr> <td>Uitvoering</td> <td style="text-align: center;">●</td> <td>De uitvoeringstoets zal dit uitwijzen per partij. Naar verwachting zijn uitvoeringslasten bij het CAK lager omdat het CAK reeds middelen terugvordert. De SVB doet dit nog niet.</td> </tr> <tr> <td>Fraudegevoeligheid</td> <td style="text-align: center;">●</td> <td>Laag, omdat terug te vorderen middelen te verrekenen zijn met overige 25% en toekomstige betalingen.</td> </tr> </tbody> </table>	Toetsingscriterium	Score	Toelichting	Implementatie	●	De uitvoeringstoets zal dit uitwijzen per partij. Naar verwachting zijn implementatielasten bij het CAK lager omdat het CAK reeds middelen terugvordert. De SVB doet dit nog niet.	Uitvoering	●	De uitvoeringstoets zal dit uitwijzen per partij. Naar verwachting zijn uitvoeringslasten bij het CAK lager omdat het CAK reeds middelen terugvordert. De SVB doet dit nog niet.	Fraudegevoeligheid	●	Laag, omdat terug te vorderen middelen te verrekenen zijn met overige 25% en toekomstige betalingen.
Toetsingscriterium	Score	Toelichting											
Implementatie	●	De uitvoeringstoets zal dit uitwijzen per partij. Naar verwachting zijn implementatielasten bij het CAK lager omdat het CAK reeds middelen terugvordert. De SVB doet dit nog niet.											
Uitvoering	●	De uitvoeringstoets zal dit uitwijzen per partij. Naar verwachting zijn uitvoeringslasten bij het CAK lager omdat het CAK reeds middelen terugvordert. De SVB doet dit nog niet.											
Fraudegevoeligheid	●	Laag, omdat terug te vorderen middelen te verrekenen zijn met overige 25% en toekomstige betalingen.											

III. Betrokken partijen

Bijlage III. Betrokken partijen

Samenstelling begeleidingscommissie, geïnterviewde organisaties en deelnemers aan de focusgroepen

Organisaties in begeleidingscommissie

Organisatie
Per Saldo (landelijke vereniging van budgethouders)
SPOT (Samenwerkende Professionele Organisaties Thuis- en woonzorg)
BVKZ (Branchevereniging Kleinschalige Zorg)
KenniZ (hulp en ondersteuning aan zorgondernemers)
SVB
NZa
Zorgverzekeraars Nederland
Zorgkantoor Menzis
Zorgkantoor Zilveren Kruis
Ministerie van VWS

Geïnterviewde organisaties

Organisatie
Diverse wooninitiatieven (incl. bezoeken)
SVB
CAK
NZa
Zorgkantoor Menzis
Zorgkantoor Zilveren Kruis
Ministerie van VWS

Organisaties in de focusgroep

Organisatie
Diverse wooninitiatieven
Per Saldo
SVB
ZN
Zorgkantoor Menzis
Zorgkantoor Zilveren Kruis

IV. Bronnenlijst

Bijlage IV. Bronnenlijst

Geraadpleegde bronnen

Lijst met geraadpleegde bronnen

Bron	Datum geraadpleegd
Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg (hier)	02-04-2019
Programma Thuis in het Verpleeghuis (hier)	02-04-2019
Resultaten verantwoordingsonderzoek 2018 – Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) (hier)	01-06-2019
Factsheet kwaliteitsbudget VV – Zorgverzekeraars Nederland	28-06-2019
Tool voor kwaliteitsbudget verpleeghuiszorg (hier)	15-07-2019

Contactgegevens

Arjan Ogink

Director, KPMG Health
Tel: +31 20 656 4368
Mob: +31 6 4826 3503
Ogink.Arjan@kpmg.nl

Hinke Gijzel

Senior manager, KPMG Health
Tel: +31 20 656 7055
Mob: +31 6 2139 3050
Gijze.Hinke@kpmg.nl

KPMG on social media

KPMG app

Dit rapport is uitsluitend bestemd voor het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het is niet bedoeld voor andere partijen, buiten deze doelgroep, en het gebruik van dit rapport door andere partijen is dan ook voor eigen risico. KPMG aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van dit rapport anders dan waarvoor het is opgesteld en aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens andere partijen dan het ministerie van VWS.

De aard van de werkzaamheden houdt in dat wij geen accountantscontrole, beoordelingsopdracht of andere assuranceopdracht hebben uitgevoerd. Daarom kan aan onze rapportage geen zekerheid met betrekking tot de getrouwheid van financiële of andere informatie worden ontleend.

© 2019 KPMG Advisory N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263682, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken van KPMG International.